

สรุปสาระสำคัญ

รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมของประเทศ

ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กันยายน 2556

คำนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย และยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการจัดทำ โดยมีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสู่สังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตรและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีภารกิจหลักในการติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชนเป็นประจำในการประชุมประจำปีของสำนักงานฯ ในปี 2555 เป็นปีแรกของการพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สำนักงานฯ จึงได้จัดทำ **“สรุปสาระสำคัญ รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11”** ขึ้น ประกอบด้วย การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ การประเมินผลกระทบการพัฒนาด้วยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย และผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสาร **“สรุปสาระสำคัญ รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11”** ฉบับนี้ จะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจในผลการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา และนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ให้บรรลุถึงสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในที่สุด

สารบัญ

หน้า

1. บทนำ	1
2. การพัฒนาประเทศในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	2
2.1 การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	2
2.1.1 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	2
2.1.2 ผลที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3
2.1.3 ข้อเสนอแนะ	4
2.2 การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ	6
2.2.1 การติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ	6
2.2.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	8
2.3 ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย	9
2.4 ผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	13
2.4.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม	13
2.4.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน	16
2.4.3 ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน	21
2.4.4 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน	25
2.4.5 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	29
2.4.6 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	33
2.5 ประเด็นการพัฒนาในระยะต่อไป	37

สรุปลงานสำคัญ

รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

1 บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะปานกลาง ประกาศใช้เมื่อ 1 ตุลาคม 2554 ได้นำมาหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง ยึดแนวทางการพัฒนาอย่างบูรณาการเป็นองค์รวมทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และธรรมาภิบาล ให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและเตรียมความพร้อมให้เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม กำหนดวิสัยทัศน์มุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของคนและสังคมไทย โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ปี 2555 เป็นปีแรกของการพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้จัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ขึ้น ประกอบด้วย การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ การประเมินผลกระทบการพัฒนาด้วยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย และผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

2 การพัฒนาประเทศในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

2.1 การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

ประเทศไทยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการพัฒนาประเทศตั้งแต่หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงเริ่มต้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ในปี 2540 จนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างกว้างขวาง ดังนี้

2.1.1 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

1) ภาพรวมของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในภาพรวม การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปอย่างทั่วถึง ผลจากการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11¹ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า มีประชาชนเพียงร้อยละ 1.15 เท่านั้นที่รู้จัก หรือไม่เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขณะที่ร้อยละ 51.15 มีการรับรู้และเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก และมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถึงร้อยละ 90.55 ผู้ที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1-5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.15 และได้รับการอบรมและศึกษาดูงานจากภาคราชการมากที่สุด ขณะที่ผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานเลยในปี 2555 มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับ 2 โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 23.41 ผู้ที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเห็นว่า วิธีการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ผลมากที่สุด ได้แก่ การยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมว่า นำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร ถึงร้อยละ 26.71

ทั้งนี้ ประชาชนมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนถึงปัจจุบันถึงร้อยละ 90.55 ซึ่งส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้เป็นเวลา 2-6 ปี ประชาชนที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร้อยละ 65.34 ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิต และประยุกต์ใช้กับวิธีปฏิบัติในการทำงานมากที่สุดถึงร้อยละ 24.31 โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการประยุกต์ใช้ เพื่อดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุดถึงร้อยละ 32.22 และเมื่อประยุกต์ใช้แล้ว ส่วนใหญ่ได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ในระดับมากถึงร้อยละ 48.87 และผลที่เกิดขึ้นมีความยั่งยืนถึงร้อยละ 93.36 สำหรับผู้ที่ไม่ประยุกต์ใช้ ส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และอยู่ในภาคเอกชนมากที่สุด สาเหตุที่ไม่ประยุกต์ใช้เนื่องจากเห็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่เหมาะกับตนเองมากที่สุดร้อยละ 28.95 ในด้านปัญหาและอุปสรรคของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนโดยรวม ได้แก่ การขาดความรู้ในการประยุกต์ใช้มากที่สุด และปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุดของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.53

¹ การสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ จำนวน 2,000 ตัวอย่าง และได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 624 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31.20 กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ภาครัฐ จำนวน 273 ตัวอย่าง 2) ภาคเอกชน จำนวน 75 ตัวอย่าง 3) ภาคสถาบันการศึกษา จำนวน 134 ตัวอย่าง และ 4) ภาคประชาสังคม จำนวน 104 ตัวอย่าง และไม่ระบุจำนวน 38 ตัวอย่าง

2) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของภาคีการพัฒนา

ผลจากการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาคีการพัฒนาแล้ว ภาคสถาบันการศึกษามีสัดส่วนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากกว่าภาคีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 33.17 ของทุกภาคี มีสัดส่วนการประยุกต์ใช้สูงกว่าภาคีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 33.50 ของทุกภาคี และสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ในกาประยุกต์ใช้มากกว่าภาคีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 33.82 ของทุกภาคี อย่างไรก็ตาม บุคลากร/สถาบันการศึกษาที่ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานในปี 2555 มีสัดส่วนมากกว่าภาคีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 33.82 ขณะที่ภาคประชาสังคมมีระยะเวลาการประยุกต์ใช้สูงกว่าภาคีอื่นๆ คือ มากกว่า 16 ปี ส่วนภาคีอื่นๆ ประยุกต์ใช้เป็นเวลา 2-6 ปี ภาคประชาสังคมยังมีสัดส่วนการประยุกต์ใช้เป็นประจำมากกว่าภาคีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 38.26 และได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานมากกว่าภาคีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 60.87 ของทุกภาคี ทั้งนี้ ทุกภาคีส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิตผลที่เกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้มีความยั่งยืน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนถึงปัจจุบัน และได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงาน 1-5 ครั้ง จากหน่วยงานราชการ โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เห็นว่า วิธีการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ผลมากที่สุด ได้แก่ การยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมว่านำไปใช้ในชีวิตรจริงอย่างไร มีเพียงภาคสถาบันการศึกษาที่เห็นว่าการปลูกฝังให้แก่เยาวชนผ่านระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นวิธีได้ผลมากที่สุด

2.1.2 ผลที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1) เศรษฐกิจไทยมีภูมิคุ้มกันต่อปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วหลังเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในปี 2554 เนื่องจากความพยายามในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของภาครัฐด้วยนโยบายต่างๆ จะเห็นได้จากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่ขยายตัวเป็น 0.4 และ 4.2 ในไตรมาสที่สองและสาม ตามลำดับ และประเทศไทยยังสามารถรักษาสัดส่วนการส่งออกในตลาดโลกไว้ได้โดยไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจยุโรปและการแข็งค่าของค่าเงินบาทมากนัก นอกจากนี้ ยังมีการใช้พลังงานทางเลือกและการประหยัดพลังงานเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.8 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 9.9 ในปี 2555 สัดส่วนอุปสงค์ภายในประเทศต่อภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.76 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 64.11 ในปี 2555 แสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจไทยพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น รวมทั้งอัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของไทยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ -1.49 เป็นร้อยละ 3.69 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้สูงขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปีเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของไทยมีความผันผวนอย่างมาก อาจทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการพึ่งตนเองและการมีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจในระยะยาว อีกทั้งรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรรมจากการเกษตรไม่ถึงครึ่งหนึ่งของรายได้ครัวเรือนทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าภาคการเกษตรมีการพึ่งตนเองได้น้อย ขณะที่พื้นที่เกษตรอินทรีย์แม้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีสัดส่วนน้อยมาก

2) คนในสังคมมีการใ้รู้มากขึ้น แต่คุณภาพการศึกษาและการมีคุณธรรมยังคงมีปัญหา ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น โดยเฉพาะการหาความรู้ด้วยตนเอง จะเห็นได้จากจำนวนผู้ใช้บริการ/ฝึกอบรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 0.21 ล้านคนในปี 2550 เป็น 19.76 ล้านคนในปี 2554 และเพิ่มขึ้นเป็น 36.26 ล้านคนในปี 2555 ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป มีการใช้

อินเทอร์เน็ตร้อยละ 23.7 ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 26.5 ในปี 2555 รวมทั้งแรงงานมีระดับการศึกษาสูงขึ้น โดยระดับการศึกษาของแรงงานระดับกลางที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 41.65 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 47.45 ในปี 2554 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 47.71 ในปี 2555 ส่งผลให้ผลิตภาพแรงงานมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.8 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.19 ในปี 2555 สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3

แม้ว่าคนไทยจะได้รับการศึกษามากขึ้น โดยสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีการศึกษาอย่างน้อย 9 ปีขึ้นไปสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 42.54 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 47.36 ในปี 2555 แต่คุณภาพการศึกษายังคงเป็นปัญหาสำคัญ จะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งคำนวณจากคะแนนเฉลี่ย 4 วิชาหลักของนักเรียนระดับ ป.6 ม.3 และ ม.6 อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ 50 มาโดยตลอด โดยในปี 2550 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 38.98 และลดลงเป็น 35.67 ในปี 2554 และลดลงอีกเป็น 35.54 ในปี 2555 ขณะที่คุณธรรมของคนไทยยังคงเสื่อมถอยลง จะเห็นได้จากอัตราจำนวนคดีอาชญากรรมต่อประชากรพันคนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 2.25 คดีในปี 2550 เป็นร้อยละ 5.65 คดีในปี 2555 รวมทั้งคะแนนวัดดัชนีวัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทยที่ต่ำกว่าครึ่งมาโดยตลอด โดยในปี 2555 มีคะแนน 37 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 88 จาก 176 ประเทศ

3) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ แต่คุณภาพสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นท้าทาย มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ (กนอช.) และคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย (กบอ.) เพื่อเป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครเตือนภัย ทำหน้าที่เฝ้าระวังประสานงานและแจ้งเตือนภัย เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกการเฝ้าระวังและระบบเตือนภัยล่วงหน้าในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ ทำให้สัดส่วนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ต่อพื้นที่ประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด จากร้อยละ 74.80 ในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เป็นร้อยละ 81.58 ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และพื้นที่ปลูกป่าชายเลนเพิ่มขึ้นจาก 869 ไร่ในปี 2554 เป็น 1,797 ไร่ในปี 2555 ซึ่งจะช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันด้านทรัพยากรธรรมชาติในอนาคต ขณะที่คุณภาพสิ่งแวดล้อมลดลง โดยปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้นจาก 3.31 ตันในปี 2554 เป็น 3.53 ตันในปี 2555 สัดส่วนของสถานีตรวจวัดอากาศที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐานต่อสถานีตรวจวัดอากาศทั่วประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 30.65 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 39.68 ในปี 2555 และปริมาณของเสียที่ได้รับการบำบัดอย่างถูกต้องต่อของเสียทั้งหมด แม้จะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.30 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 36.70 ในปี 2555 แต่ยังคงต่ำกว่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ซึ่งตั้งไว้ที่ร้อยละ 50

2.1.3 ข้อเสนอแนะ

1) เน้นการสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการศึกษา
ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ระบุว่า ควรมีการสนับสนุนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับมากที่สุดถึงร้อยละ 30.60 รองลงมาเป็น การเน้นการเผยแพร่ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ที่ประสบความสำเร็จ และเน้นการให้ความรู้เรื่องการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาฯ ร้อยละ 28.76 และ 17.56 ตามลำดับ

2) ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง แม้ว่าผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ตนเองมีการรับรู้และเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาก อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ไม่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ให้เหตุผลในการไม่ประยุกต์ใช้ว่า เห็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่เหมาะกับตนเอง หรือมีความจำเป็นต้องแข่งขัน อาทิ ทำยอดขาย เพิ่มกำไรให้ถึงเป้าหมาย และมีความจำเป็นต้องหารายได้เลี้ยงตนเองและ/หรือครอบครัว ซึ่งเหตุผลเหล่านี้ ในความเป็นจริง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ยังไม่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังขาดความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง สอดคล้องกับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ระบุว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุดในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องให้แก่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้มากขึ้น

3) เผยแพร่กรณีตัวอย่างของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างแพร่หลาย ผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พบว่า ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการประยุกต์ใช้ ได้แก่ การขาดความรู้ในการประยุกต์ใช้ และอุปสรรคที่สำคัญรองลงมาได้แก่ การขาดแรงจูงใจ อาทิ ตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ และยังเห็นว่าการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ผลมากที่สุดคือ การยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมว่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร ดังนั้น จึงควรส่งเสริมความรู้ในเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น รวมทั้งเน้นการประชาสัมพันธ์กรณีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จในหลากหลายสถานการณ์อย่างแพร่หลาย เพื่อเกิดเป็นแรงบันดาลใจและตัวอย่างในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างยิ่งยง

4) เน้นการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเอกชน ผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ภาคเอกชนมีสัดส่วนผู้ที่ไม่ประยุกต์ใช้สูงสุด ดังนั้น จึงควรเน้นการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเอกชน โดยเน้นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักในความสำคัญของการประยุกต์ใช้ในภาคเอกชน

5) ดำเนินการให้การอบรม ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาครัฐ จะต้องดำเนินการสนับสนุนอย่างจริงจัง ผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 แสดงให้เห็นว่า มีการอบรมและศึกษาดูงานเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลดลงอย่างมากในช่วงปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 โดยในภาพรวม ผู้ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษา ดูงานเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 23.41 ทั้งที่การสำรวจในปี 2553 และ 2554 ซึ่งเป็นช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.09 และ 7.50 เท่านั้น ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการอบรมหรือศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นในกลุ่มที่ยังไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานมาก่อน หรือได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานมาเป็นเวลานานแล้ว โดยเฉพาะภาคสถาบันการศึกษา ซึ่งในปี 2555 มีผู้ไม่ได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานสูงสุด และยังเป็นกลุ่มที่สำคัญในการถ่ายทอดแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่คนรุ่นใหม่

2.2 การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ

2.2.1 การติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ

1) จัดตั้งกลไกกำกับกับการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม มุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ มีนายณรงค์ชัย อัครเศรณี เป็นประธาน ทำหน้าที่กำกับการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในประเด็นการพัฒนาสำคัญที่มีการบูรณาการระหว่างยุทธศาสตร์และระหว่างหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ รายงานผลการติดตามความก้าวหน้าและการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญและผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งในปี 2555 มีการประชุมคณะกรรมการฯ 2 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1/2555 วันที่ 2 เมษายน 2555 คณะอนุกรรมการฯ เห็นชอบแผนที่นำทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในระยะ 5 ปี แผนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ประจำปี 2555 และร่างคู่มือการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ โดยมอบหมายให้ สศช. จัดประชุมสร้างความเข้าใจสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และรับฟังความคิดเห็นและกำหนดแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาเฉพาะด้านทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่างภาคีการพัฒนาทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ รวมทั้งเห็นชอบร่างคู่มือขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติตามที่เสนอ โดยให้ปรับปรุงแบบการนำเสนอให้เข้าใจง่าย รวมทั้งนำเสนอตัวอย่างที่สามารถปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครั้งที่ 2/2555 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2555 คณะอนุกรรมการฯ รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 อาทิ การประชุมหารือกับผู้แทนหน่วยงานกลาง เพื่อร่วมบูรณาการแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 การประชุมกับผู้แทนภาคเอกชน การจัดประชุมระดมความคิดเห็นภาคส่วนต่างๆ ในระดับภาค รวมทั้งรับทราบรายงานผลการติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และการปรับปรุงระบบการติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเห็นชอบคู่มือขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ ฉบับปรับปรุง และแผนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยนำเสนอผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการประชุมเดือนพฤษภาคม 2555 และตุลาคม 2555 เพื่อรายงานความก้าวหน้าและรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนำมาปรับปรุงการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2) การดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ที่สำคัญในปี 2555 มีดังนี้

2.1) การประชุมกับผู้แทนหน่วยงานกลาง เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2555 ประกอบด้วย สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อร่วมบูรณาการแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ผลการหารือ สศช. และหน่วยงานกลางร่วมกันบูรณาการและจัดทำตัวชี้วัดร่วมระหว่างหน่วยงาน และสนับสนุนให้จังหวัดเป็นจุดประสานการพัฒนา ปรับการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 บูรณาการการติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศกับระบบการประเมินผลภาครัฐราชการแบบบูรณาการ

2.2) การประชุมกับผู้แทนภาคเอกชน ประกอบด้วย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสภาธุรกิจตลาดทุนไทย เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาสำคัญในแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 โดยภาคเอกชนได้จัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ 11 และจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมภาครัฐและเอกชน เรื่อง “การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11” เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2555 เพื่อระดมความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติของภาคเอกชน รวม 7 ด้าน ประกอบด้วย การส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคการเกษตร การส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ การส่งเสริมการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการไทยในต่างประเทศ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

2.3) การประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดแนวทางประชาสัมพันธ์
การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2555 มีความเห็นร่วมกันว่า ควรคัดเลือกประเด็นการพัฒนาสำคัญในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนหรือภาคีการพัฒนาต่างๆ มาประชาสัมพันธ์ให้เกิดความตื่นตัวในการเข้าร่วมขับเคลื่อนแผนฯ และจัดทำ Roadmap การประชาสัมพันธ์

2.4) การประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในแนวทางและวิธีการขับเคลื่อน
ประเด็นการพัฒนาสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ระดับภาค เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันในการกำหนดแนวทางขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในระดับพื้นที่ ได้แก่ ภาคเหนือ ณ จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างวันที่ 16 - 17 กันยายน 2555 ภาคกลาง ณ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 19 - 20 กันยายน 2555 ภาคใต้ ณ จังหวัดตรัง ระหว่างวันที่ 25 - 26 กันยายน 2555 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 27 - 28 กันยายน 2555 ที่ประชุมมีประเด็นการพัฒนาหารือ อาทิ การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเชิงพาณิชย์ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การเตรียมการรับมือภัยพิบัติ การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโครงสร้างพื้นฐาน

2.5) การจัดประชุมประจำปี 2555 ของ สศช. เรื่อง “อนาคตประเทศไทยบนเส้นทางสีเขียว” เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2555 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับเชิญเสด็จฯ เป็นองค์ประธานการประชุมและทรงรับฟังการอภิปรายในภาคเช้า เรื่อง “แนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมสีเขียว” ในภาคบ่าย เป็นการประชุมกลุ่มย่อย 7 กลุ่มเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ในแต่ละประเด็น ดังนี้ กลุ่มที่ 1 อนาคตเกษตรไทยสู่การเติบโตสีเขียว กลุ่มที่ 2 อุตสาหกรรมสะอาด : วิถีใหม่ของอุตสาหกรรมอนาคต กลุ่มที่ 3 มุ่งสร้างสรรค์การท่องเที่ยวสีเขียว...เพื่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน กลุ่มที่ 4 การพัฒนาระบบขนส่งและพลังงานเพื่อระบบเศรษฐกิจสีเขียว กลุ่มที่ 5 เส้นทางสู่นวัตกรรมสีเขียว กลุ่มที่ 6 สังคมสีเขียว นวัตกรรมทางสังคมสู่การพัฒนาที่ทั่วถึงและยั่งยืน และกลุ่มที่ 7 การรับมือภัยพิบัติภายใต้การเติบโตสีเขียว

2.2.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11
 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมได้รับการจัดสรรงบประมาณสูงสุด ปีงบประมาณ 2555 มีการจัดสรร
 งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น 2,380,000 ล้านบาท เมื่อจำแนกตามความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ของ
 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พบว่า ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม ได้รับการ
 การจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่องบประมาณรายจ่ายทั้งหมดสูงที่สุดร้อยละ 40.4 เป็นการจัดสรรงบประมาณ
 ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนร้อยละ 33.2 และยุทธศาสตร์การสร้าง
 ความเป็นธรรมในสังคมร้อยละ 7.2 รองลงมาเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจร้อยละ 12.6
 ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนร้อยละ 6.9 ยุทธศาสตร์การสร้าง
 ความเข้มแข็งภาคการเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงานร้อยละ 5.3 และยุทธศาสตร์การสร้าง
 ความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมร้อยละ 0.3 สำหรับยุทธศาสตร์การ
 จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนได้รับการจัดสรรร้อยละ 8.8

ตารางที่ 1 งบประมาณตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ปี 2555

หน่วย : พันล้านบาท

	ปีงบประมาณ ปี 2555
1. เศรษฐกิจ	299.0 (12.6%)
1.1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน	127.1 (5.3%)
1.2 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน	163.7 (6.9%)
1.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	8.2 (0.3%)
2. สังคม	962.0 (40.4%)
2.1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม	171.7 (7.2%)
2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน	790.3 (33.2%)
3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	210.4 (8.8%)
3.1 ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	210.4 (8.8%)
4. ความมั่นคงแห่งรัฐ	205.4 (8.6%)
5. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น	142.3 (6.0%)
6. ใช้จ่ายภาครัฐ (รองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น การบริหารบุคลากรภาครัฐ การบริหารหนี้ภาครัฐ รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง)	560.9 (23.6%)
งบประมาณรวม	2,380.0 (100%)

ที่มา : เอกสารงบประมาณฉบับที่ 4 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555: สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : 1. ตัวเลขในวงเล็บแสดงร้อยละ

2. คิดเฉพาะงบอุดหนุน

2.3 ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

2.3.1 สังคมไทยมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันมากขึ้น ยกกระดับจากต้องปรับปรุงมาอยู่ในระดับปานกลางในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 65.76 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 69.87 ในปี 2554 และร้อยละ 71.36 ในปี 2555 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ยกกระดับจากต้องปรับปรุงมาในระดับปานกลาง โดยปัจจัยเกื้อหนุนที่ส่งผลให้ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยเพิ่มขึ้น เกิดจากความเข้มแข็งของชุมชน ที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูล พึ่งตนเอง เรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหา เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและเป็นธรรม จากการที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และพึ่งตนเองได้มากขึ้น ครอบครัวมีความอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ยังอยู่ในระดับต้องปรับปรุง สำหรับปัจจัยบั่นทอนที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยคือ สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุลที่ปรับตัวลดลงเป็นผลจากระบบนิเวศที่ลดความอุดมสมบูรณ์ลง คุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง ขณะที่ การมีสุขภาวะค่อนข้างทรงตัวไม่เปลี่ยนแปลง แต่ความเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ และคุณภาพการศึกษายังเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข

ตารางที่ 2 ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ปี 2549 – 2555

หน่วย : ร้อยละ

องค์ประกอบหลัก	แผนฯ 9	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนฯ 11
	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
1. การมีสุขภาวะ	71.21	70.42	72.23	70.28	70.02	72.11	72.03
2. ครอบครัวอบอุ่น	62.24	61.65	63.97	63.18	63.08	65.17	68.31
3. ชุมชนเข้มแข็ง	33.74	46.38	55.73	60.89	66.07	76.47	81.00
4. เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม	69.92	74.22	70.58	71.58	76.92	76.73	80.10
5. สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศสมดุล	69.77	64.18	66.96	64.17	63.23	69.85	64.69
6. สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล	75.42	70.45	74.95	60.37	55.70	53.75	55.56
ภาพรวมดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข	66.33	65.76	67.97	65.37	66.49	69.87	71.36

ที่มา : สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ : ระดับดีมาก = ร้อยละ 90.0 - 100

ระดับดี = ร้อยละ 80.0 - 89.9

ระดับปานกลาง = ร้อยละ 70.0 - 79.0

ระดับต้องปรับปรุง = ร้อยละ 60.0 - 69.9

ระดับเร่งแก้ไข $\leq$ ร้อยละ 59.9

2.3.2 เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม ชุมชนเข้มแข็ง ความอบอุ่นในครอบครัวและสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลที่ปรับตัวดีขึ้น เป็นปัจจัยเกื้อหนุนความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยเพิ่มขึ้น

1) ความเข้มแข็งและเป็นธรรมของเศรษฐกิจไทยในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 อยู่ในเกณฑ์ ดัชนีเศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 74.22 ในปี 2550 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เป็นร้อยละ 76.73 เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ในปี 2554 และเพิ่มเป็นร้อยละ 80.10 ในปี 2555 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ยกกระดับจากระดับปานกลางมาอยู่ในระดับดี เนื่องจากการมีสัมมาชีพของคนไทยเพิ่มขึ้น อยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่ อัตราการว่างงานลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือเพียงร้อยละ 0.66 ของกำลังแรงงาน ในปี 2555 หรือมีผู้ว่างงานเพียง 0.26 ล้านคน และแรงงานมีหลักประกัน

ความมั่นคงและความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจไทยมีความเข้มแข็งจากการที่เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและพึ่งตนเองได้มากขึ้น ดัชนีเศรษฐกิจเข้มแข็งปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 68.75 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 78.84 ในปี 2555 เนื่องจากเศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างมีคุณภาพ จากการที่ผลิตภาพการผลิตและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น สามารถพึ่งตนเองมากขึ้นจากการขยายตัวของอุปสงค์ในประเทศ แต่การพึ่งตลาดต่างประเทศในระดับสูงยังเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ต้องระวัง ขณะที่ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมีความมั่นคง อัตราเงินเฟ้อลดลง หนี้สาธารณะอยู่ในกรอบวินัยทางการคลัง สำหรับด้านความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากสัดส่วนคนจนลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือร้อยละ 13.15 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในปี 2554 หรือเป็นคนจน 8.8 ล้านคน เนื่องจากการดำเนินมาตรการภาครัฐในการช่วยเหลือค่าครองชีพและการจัดสวัสดิการสำหรับกลุ่มด้อยโอกาส

2) **ชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 46.38 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 81.00 ในปี 2555** เนื่องจากชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้น ประชาชนในชุมชนรวมตัวเป็นองค์กรชุมชนเพิ่มจาก 48,774 แห่งในปี 2550 เป็น 143,717 แห่ง ในปี 2555 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนและอาชีพ การเป็นสมาชิกและเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มและองค์กรชุมชนต่างๆ เพิ่มขึ้นเป็น 28.82 ล้านคน ในปี 2554 ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในองค์กรการเงิน 9.64 ล้านคน เป็นร้อยละ 48.10 ของสมาชิกองค์กรชุมชนทั้งหมด มีเงินออมรวมกว่า 13,261 ล้านบาท ชุมชนมีการจัดการความรู้และร่วมกันแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ชุมชนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากขึ้น อาทิ การพัฒนาอาชีพ การออมทรัพย์ การศึกษาเพื่อชุมชน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจน มีการรวมกลุ่มกับชุมชนใกล้เคียงในลักษณะเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

การจัดสวัสดิการของชุมชนเพิ่มขึ้น คริวเรือนที่มีคนในคริวเรือนเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนที่จัดสวัสดิการเพิ่มขึ้นจาก 17.20 คริวเรือนต่อพันคริวเรือนในปี 2550 เป็น 106.57 คริวเรือน ในปี 2555 เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 17.87 คริวเรือนต่อปี มีการจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน 4,246 กองทุน ครอบคลุมประชากร 2.2 ล้านราย นอกจากนี้ คนในชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างต่อเนื่อง จากการที่รัฐบาลสร้างโอกาสให้คนจนและผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงแหล่งทุนในระบบเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ ผ่านกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เข้มแข็งและสามารถบริหารจัดการได้ดีเป็นสถาบันการเงินชุมชนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากร้อยละ 0.94 ของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดในปี 2551 เป็นร้อยละ 3.78 ในปี 2555 หรือกว่า 3,000 กองทุน ทำหน้าที่เป็นธนาคารในชุมชน ให้คนในชุมชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนและได้รับผลตอบแทนในรูปสวัสดิการชุมชน

3) **ครอบครัวมีความอบอุ่นมากขึ้น สมาชิกในครอบครัวเอาใจใส่ดูแลและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น** ดัชนีครอบครัวอบอุ่นเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 65.17 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 68.31 ในปี 2555 จากการที่สมาชิกในครอบครัวรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลเอาใจใส่มากขึ้น ด้วยการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐและภาคีการพัฒนาในการสร้างครอบครัวอบอุ่น ส่งผลให้อัตราคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมและดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนลดลงจาก 3.96 คดีต่อเด็กและเยาวชนพันคนในปี 2554 เป็น 3.55 คดีในปี 2555 นอกจากนี้ ผู้อยู่ในวัยแรงงานสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้มากขึ้น สัดส่วนคริวเรือนที่มีสมาชิกที่มีรายได้ต่อสมาชิกทั้งหมดของคริวเรือนเท่ากับ 1:2 ของคริวเรือนทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 73.14 เป็นร้อยละ 74.36 ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังลดลงจากร้อยละ 8.4 ของผู้สูงอายุทั้งหมด เป็นร้อยละ 6.64 ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดีที่แสดงให้เห็นถึงความรักและความเอื้ออาทรต่อกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวไทย

สัมพันธภาพในครอบครัวไทยดีขึ้น ครอบครัวอยู่ร่วมกันเป็นขยายมากขึ้น ดัชนีสัมพันธภาพในครอบครัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 56.40 ในปี 2554 เป็น 57.88 ในปี 2555 จากสัดส่วนครอบครัวขยายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 34.10 เป็นร้อยละ 35.90 อย่างไรก็ตาม การหย่าร้างเพิ่มขึ้นจาก 5.47 คู่ต่อพันครัวเรือน เป็น 5.55 คู่ นอกจากนี้ *ครอบครัวไทยส่วนใหญ่สามารถพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ* ดัชนีการพึ่งพิงตนเองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 67.96 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 72.76 ในปี 2554 และร้อยละ 73.21 ในปี 2555 เป็นผลมาจากครอบครัวมีรายได้เพียงพอ มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย มีบ้านเป็นของตนเอง และเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้น

4) **สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลปรับตัวดีขึ้น** แต่ยังอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข โดยปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 53.75 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 55.56 ในปี 2555 เนื่องจาก*ดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของไทยดีขึ้น* อย่างไรก็ตาม ความสมานฉันท์ในสังคมไทยเป็นปัญหาต้องเร่งแก้ไข เนื่องจากยังมีความขัดแย้งทางการเมือง และการปฏิเสศที่จะรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ขณะที่ สถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีความรุนแรงต่อเนื่อง และระดับการมีจิตสำนึกประชาธิปไตยในสังคมไทยยังทรงตัวอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

2.3.3 สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุลเป็นปัจจัยบั่นทอนให้ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยลดลง ขณะที่ การมีสุขภาวะของคนไทยค่อนข้างทรงตัวไม่เปลี่ยนแปลง

1) **ดัชนีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุลปรับลดลง** จากร้อยละ 69.85 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 64.69 ในปี 2555 อยู่ในระดับต้องปรับปรุง เนื่องจาก*ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง* จากจำนวนคดีอาชญากรรมคดีที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 5.40 คดีต่อประชากรพันคน ในปี 2554 เป็น 5.65 คดี ในปี 2555 การปราบปรามการค้ายาเสพติดมีการจับกุม/รับแจ้ง 364,461 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 กลุ่มเยาวชนยังคงเป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้ค้ายาเสพติด โดยกลุ่มอายุ 18-24 ปีเข้ารับการบำบัดรักษา พันฟูผู้ติดสารเสพติดสูงสุดร้อยละ 35.5

คุณภาพสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง เป็นผลจากคุณภาพอากาศที่มีปัญหาจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก สัดส่วนสถานีที่พบฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM₁₀) ที่เกินมาตรฐานเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 30.65 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 39.68 ในปี 2555 ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด เกิดจากพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่น การเผาในที่โล่ง การก่อสร้าง ขณะที่ ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากรของประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 3.31 ตันต่อคนในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 3.53 ตันต่อคนในปี 2555 สำหรับปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้บริโภคบริโภคของประชาชน อีกทั้งปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำ ขณะที่ *คุณภาพน้ำผิวดินบรรลุเป้าหมาย* มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 34 พอใช้ร้อยละ 48 และเสื่อมโทรมร้อยละ 18 *ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศปรับลดลงมาอยู่ในระดับปานกลาง* ค่าดัชนีจากที่เคยอยู่ในระดับดีมากเมื่อปี 2554 ร้อยละ 92.23 ลดลงเหลือร้อยละ 79.13 ในปี 2555 เนื่องมาจากปริมาณสัตว์น้ำในอ่าวไทยมีปริมาณลดลง การประเมินปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) ในอ่าวไทย ในปี 2555 พบว่ามีปริมาณ 18.23 กิโลกรัมต่อชั่วโมงซึ่งต่ำกว่าปี 2554 ถึงร้อยละ 27.14 ขณะที่มีการดำเนินการเพื่อนุรักษ์ พันฟู พัฒนาป่าไม้และป่าต้นน้ำในพื้นที่เสื่อมโทรมที่ไม่สามารถฟื้นตัวเองได้ตามธรรมชาติ และเพิ่มประสิทธิภาพในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้ฟื้นคืนความสมบูรณ์มีสภาพใกล้เคียงธรรมชาติเดิมโดยเร็วเพิ่มขึ้น

2) **ดัชนีการมีสุขภาพของคนไทยปรับตัวลดลงเล็กน้อย** จากร้อยละ 72.11 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 72.03 ในปี 2555 ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคนไทยมี*ปัญหาด้านสุขภาพ* ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการดำรงชีวิต ส่งผลให้คนไทยเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ โดยเฉพาะโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจ และโรคมะเร็ง นอกจากนี้ คนไทยมี*ปัญหาสุขภาพจิต* เจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรควิตกกังวลที่มีอัตราผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจาก 501.6 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2554 เป็น 542.7 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2555 ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าเพิ่มสูงขึ้นจาก 290.8 คนต่อประชากรแสนคน เป็น 345.7 คนต่อประชากรแสนคน ส่งผลให้อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จเพิ่มขึ้นจาก 6.03 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2554 เป็น 6.20 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2555 ขณะที่ *คนไทยมีความสามารถในระดับคิดเป็น ทำเป็นสูงขึ้น* คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่จบการศึกษาภาคบังคับ หรือมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.52 เป็นร้อยละ 47.36 เนื่องจากการขยายโอกาสทางการศึกษาของภาครัฐ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตาม *คุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข* จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรับตัวลดลงจากร้อยละ 36.57 ในปี 2554 เหลือร้อยละ 35.54 ในปี 2555 โดยคะแนนเฉลี่ยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลดลงจากร้อยละ 45.41 เป็นร้อยละ 38.97 วิชาที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือ วิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่ คะแนนเฉลี่ยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มสูงขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์การผ่านร้อยละ 50 อย่างไรก็ตาม การมีคุณธรรม จริยธรรมสั่นคลอน จากการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนจำนวนคดีอาญาต่อประชากรแสนคนจาก 179.51 คดีในปี 2554 เป็น 180.04 คดีในปี 2555 โดยเฉพาะคดีชีวิต ร่างกายและเพศ และคดีที่น่าสอานใจ อาทิ ปล้น โจรกรรม ฉ้อโกง และยักยอก อาจเนื่องมาจากวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปสู่การแข่งขัน ปัญหาสังคมที่ซับซ้อนมากขึ้น

2.3.4 ข้อเสนอแนะ

- 1) **พัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ และการเตรียมคนไทยสู่ประชาคมอาเซียน** พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ยกระดับศักยภาพและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพในการคิด วิเคราะห์ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
- 2) **พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงขึ้น** สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เตรียมพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านมาตรฐานฝีมือแรงงาน ทักษะภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) **เสริมสร้างมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ** ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการป้องกันผ่านการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องตั้งแต่วัยเด็ก ร่วมตรวจสอบในกระบวนการบริหารจัดการประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลไกตรวจสอบจากองค์กรอิสระ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และสื่อมวลชน
- 4) **เตรียมความพร้อมในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ** สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งพัฒนากลไกและมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกและตอบสนองต่อการปรับตัวของกลไกและมาตรการระหว่างประเทศ ด้วยมาตรการทางด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และเครื่องมือทางด้านสังคม สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคนิยม พัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการอยู่ร่วมกันของ อุตสาหกรรมและชุมชนอย่างยั่งยืน

2.4 ผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

การพัฒนาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีความก้าวหน้าในระดับหนึ่ง ในด้านการบรรลุเป้าหมาย และผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญลำดับสูง เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิภาพ และมีผลการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดี สรุปได้ดังนี้

2.4.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม

1) การบรรลุเป้าหมายการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การกระจายรายได้ใน ภาพรวมดีขึ้นเล็กน้อย โดยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) ลดลงจาก 0.496 ในปี 2550 เป็น 0.487 ในปี 2552 และ 0.484 ในปี 2554 อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของรายได้ระหว่าง กลุ่มคนร้อยละ 10 ที่รวยที่สุดกับกลุ่มคนร้อยละ 10 ที่จนที่สุดยังคงห่างกันถึง 25.1 เท่า นอกจากนี้ สัดส่วน ของมูลค่าผลผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี 2554 คิดเป็นร้อยละ 36.6 ซึ่งมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 38.7 ในปี 2550

ความเข้มแข็งของชุมชนยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 46.38 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 81.00 ในปี 2555 ในขณะที่การคุ้มครองทางสังคมมีความครอบคลุมมากขึ้น โดยประชากร ร้อยละ 99.90 ของผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพทั่วประเทศ สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพ มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิครบถ้วนภายใต้ระบบที่มี มาตรฐานเดียวกันเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของ 3 กองทุน ขณะที่สัดส่วนแรงงานนอกระบบประกันสังคมที่เข้าถึง ระบบสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 3.28 ของกำลังแรงงาน อย่างไรก็ตาม โอกาสในการดำรง ตำแหน่งในระดับบริหารและระดับการตัดสินใจของผู้หญิงยังไม่เท่าเทียมกับเพศชาย โอกาสที่ผู้หญิงเข้าไป มีบทบาทในการตัดสินใจภาคการเมืองระดับท้องถิ่นมีเพียงร้อยละ 6.43 และผู้หญิงที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของ ภาคเอกชนมีเพียงร้อยละ 39

ประเทศไทยมีการบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเล็กน้อย สะท้อนจากคะแนนภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของไทยเพิ่มขึ้นจาก 3.4 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 ในปี 2554 เป็น 37 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 ในปี 2555 อย่างไรก็ตาม คะแนนดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index) ในปี 2555 มีค่าเท่ากับ 2.303 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2554 สะท้อนว่าความขัดแย้งในสังคมไทยเพิ่ม มากขึ้น กระทบต่อความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และความสุขของคนในประเทศลดลง

ตารางที่ 3 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
1. ลดช่องว่างรายได้ระหว่างกลุ่มคนและพื้นที่ต่างๆ รวมทั้งเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจฐานรากและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้ผู้ประกอบการรายย่อยและชุมชน	1. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ของประเทศไทย	0.496	-	0.487	-	0.484	-
	2. สัดส่วนของมูลค่าผลผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละผลิตภัณฑ์และบริการของ SMEs ต่อ GDP)	38.7	38.1	37.8	37.1	36.6	-
2. ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีความเท่าเทียมทางเพศมากขึ้น ทั้งในเรื่องรายได้ โอกาสทางอาชีพ และโอกาสในการดำรงตำแหน่งในระดับบริหารและระดับการตัดสินใจ	1. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน:						
	- ผู้สูงอายุ	37.71	37.59	38.51	38.04	37.46	38.47
	- สตรี	64.17	64.52	64.66	64.28	64.33	64.31
	2. สัดส่วนประชากรที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพ :						
	- ความครอบคลุมหลักประกันสุขภาพ	98.75	99.16	99.47	99.36	99.95	99.90
3. สัดส่วนของแรงงานนอกระบบประกันสังคมที่เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมของกำลังแรงงานทั้งหมด	-	-	-	-	1.52	3.28	
4. สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจ :							
- ภาครัฐ	22.18	21.28	24.18	24.44	25.51	-	
- ภาคเอกชน	35.37	-	-	-	45.00	39.00	
- ภาคการเมืองระดับชาติ	11.70	16.21	12.00	-	15.8	-	
- ภาคการเมืองระดับท้องถิ่น	4.68	5.63	4.22	4.17	-	6.43	
3. ประชาชนรับรู้สิทธิและหน้าที่และเข้าถึงบริการของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ภาคีการพัฒนาต่างๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม	1. ดัชนีความสงบสุข (Positive Peace Index)	-	-	-	-	-	2.982 (อันดับที่ 66)
	2. ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index)	2.491 (อันดับที่ 105)	2.424 (อันดับที่ 118)	2.353 (อันดับที่ 118)	2.393 (อันดับที่ 124)	2.247 (อันดับที่ 107)	2.303 (อันดับที่ 126)
4. คนยากจนและด้อยโอกาสมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น	1. ดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	46.36	55.73	60.89	66.07	76.47	46.36
5. มีการบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของทุกภาคีในการพัฒนาประเทศ	1. ดัชนีภาพลักษณ์การทุจริตประพฤติมิชอบ	3.3	3.5	3.4	3.5	3.4	37 (ปรับฐานคะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มาเป็นคะแนนเต็ม 100)

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) ประชาชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงมีขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเองมากขึ้น รัฐบาลดำเนินการยกระดับและสร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรด้วยการรับจำนำสินค้าเกษตรโดยจ่ายเงินกู้เกษตรกรที่ทำข้าวนาปี 1,757,121 ราย ปริมาณข้าวเปลือก 11.45 ล้านตัน เป็นเงิน 184,407 ล้านบาท และเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง 171,092 ราย ปริมาณมันสำปะหลัง 8.26 ล้านตัน เป็นเงิน 22,483 ล้านบาท พักหนี้เกษตรกรรายย่อยและประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้คงค้างต่ำกว่า 500,000 บาท โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 2.3 ล้านราย เป็นจำนวนเงิน 2.7 แสนล้านบาท ยกย่องคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานโดยปรับอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือใน 22 สาขาอาชีพจากวันละ 250 - 690 บาท เป็นวันละ 320 - 775 บาท กำหนดค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน และเงินเดือนผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่น้อยกว่า 15,000 บาท ส่งเสริมให้สถานประกอบการได้ฝึกอบรมฝีมือแรงงานเองภายใต้การส่งเสริมตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ปี 2545 จำนวน 3,481,957 คน มีแรงงานเด็กและสตรีทั้งในระบบและนอกระบบ ได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 98.28 จากแรงงานเด็กและสตรีที่ได้รับการตรวจคุ้มครองทั้งหมด แรงงานมีหลักประกันคิดเป็นร้อยละ 29.7 ของกำลังแรงงาน มีแรงงานข้ามชาติประมาณ 520,000 คนที่เข้าเป็นสมาชิกกองทุน และแรงงานข้ามชาติที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมและอยู่ในฐานะผู้ประกันตน จำนวน 217,972 คน นอกจากนี้ ยังดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความหลากหลายและแข็งแกร่งมากขึ้น โดยในปี 2555 มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจที่จดทะเบียน 71,965 แห่ง มีสมาชิก 1.25 ล้านราย สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ได้รับการสมทบงบประมาณสะสมจำนวน 4,333 กองทุน จำนวน 7,995 โครงการ เป็นเงิน 1,462.56 ล้านบาท

2.2) การบริการทางสังคมตามสิทธิขั้นพื้นฐาน ภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนาประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น ผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้รับการจากภาครัฐอย่างครอบคลุมยิ่งขึ้นโดยผู้สูงอายุ 7.29 ล้านคนได้รับเบี้ยยังชีพ ใช้งบประมาณ 58,347 ล้านบาท ผู้พิการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการในปี 2555 มีจำนวน 1,327,467 คน เพิ่มขึ้นจาก 1,207,171 คนในปี 2554 เด็กพิการเข้าสู่ระบบการศึกษา 0.337 ล้านคนในปี 2555 เพิ่มขึ้นจาก 0.308 ล้านคน ในปี 2554 มีการจัดหาและพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยผ่านโครงการของรัฐบาล อาทิ โครงการเคหะชุมชนจัดสร้างที่อยู่อาศัยจำนวน 141,522 หน่วย ในลักษณะเช่าและเช่าซื้อ โครงการบ้านเอื้ออาทรสำหรับผู้มีรายได้น้อยต่อครัวเรือนไม่เกิน 40,000 บาทต่อเดือน ปัจจุบันก่อสร้างแล้วเสร็จ 283 โครงการ จำนวน 264,767 หน่วย การช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนแออัดผ่านโครงการปรับปรุงชุมชนแออัดโดยการปรับปรุงในที่ดินเดิม การจัดหาที่อยู่ใหม่ และการประสานประโยชน์ทางที่ดิน ดำเนินการรวม 233,964 หน่วย และโครงการบ้านมั่นคงของผู้มีรายได้น้อยในชุมชนแออัดทั่วประเทศ มีการดำเนินการครอบคลุม 70 จังหวัด 286 เมือง/เขต 1,722 ชุมชน 94,421 ครัวเรือน นอกจากนี้ ภาคประชาชนมีการตื่นตัวได้จัดตั้งกลุ่มองค์กรการเงินและกลุ่มสวัสดิการชุมชนเพิ่มขึ้น โดยในปี 2555 จำนวนกลุ่มสวัสดิการชุมชนและองค์กรการเงินเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 30 และร้อยละ 20 หรือมีจำนวน 34,051 องค์กร และ 38,862 องค์กร ตามลำดับ

2.3) ภาคประชาสังคมมีความเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมากขึ้น สัดส่วนหมู่บ้านที่มีการเรียนรู้โดยชุมชนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36.26 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 37.82 ในปี 2554 จากจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 71,137 หมู่บ้าน ประชาชนรับรู้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงานของภาครัฐ ตลอดจนช่องทางขอเข้ารับบริการข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ และการ

ร้องเรียนหรือการอุทธรณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 458 ครั้ง ในปี 2551 เป็น 880 ครั้ง ในปี 2555 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้กำหนดให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคม นโยบายและการดำเนินการของบริษัทที่แสดงว่าได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้ที่เกี่ยวข้อง ไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานประจำปี เกิดกลไกความร่วมมือขององค์กรผู้บริโภคในการคุ้มครองผู้บริโภค ในนาม “สภาผู้บริโภคอาเซียน” (Southeast Asian Consumer Council) โดยได้ตกลงที่จะร่วมมือกันในการแก้ปัญหาให้กับผู้บริโภคจากการเปิดการค้าเสรีในภูมิภาค 3 ด้านคือ บริการด้านสายการบิน การซื้อขายทางอินเทอร์เน็ต และบริการสาธารณสุข

อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย ประจำปีเดือนธันวาคม 2555 พบว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบและแก้ไขการทุจริตเป็นกลุ่มคนที่มีอายุ 30 - 59 ปี ขณะที่เยาวชนอายุ 15 - 29 ปี เห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องไกลตัว

2.4) การเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบการตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม รวมถึงปลูกฝังให้ข้าราชการและประชาชนเกิดความตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคมอย่างจริงจัง ผ่านโครงการต่างๆ อาทิ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-Corruption War Room) สายด่วน ป.ป.ท. หมายเลข 1206 การร้องเรียนทั่วประเทศ ในตัวรับเรื่องร้องเรียนทุจริตทั่วประเทศ และทางเว็บไซต์ www.stopcorruption.go.th การจัดทำระบบสายด่วนคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (Call Center) เพื่อเป็นช่องทางในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องหา จำเลย พยานในคดีอาญา และผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ มีการตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเป็นธรรมอำเภอขึ้นทุกอำเภอทั่วประเทศ จำนวน 878 แห่ง การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมทางอาญา รวมทั้งสิ้น 82,733 คดี การลงนามในเอกสารสำหรับการพูดคุยเพื่อสันติภาพ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเจรจาสันติภาพของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนด้านประชาธิปไตย อาทิ การเสริมสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยในแต่ละจังหวัด การตั้งศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย การจัดการอบรมหลักสูตรพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการปฏิบัติราชการซึ่งเป็นหลักสูตรการพัฒนาทางไกลด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์หรือ e - learning รวม 102 หลักสูตร โดยปี 2555 มีข้าราชการผ่านการอบรม 41,571 คน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หรือ PMQA (Public Sector Management Quality Award) เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของส่วนราชการจังหวัด และสถาบันอุดมศึกษาให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินของสถาบัน IMD พบว่า ชีตความสามารถ การพัฒนาประสิทธิภาพระบบราชการไทยมีคะแนนเฉลี่ยลดลงจาก 3.59 คะแนน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) ในปี 2554 เหลือ 3.52 คะแนน ในปี 2555 และประสิทธิภาพระบบราชการไทยยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสอยู่ในลำดับที่ 50 จากทั้งหมด 59 ประเทศ ในปี 2555

2.4.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

1) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พบว่า อัตราการเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยอยู่ที่ระดับ 1.62 ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 1.6 ระดับเซเว่นปีญาของเด็กลูกไทยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 91.4 ในปี 2551-2552 เป็น 98.59 ในปี 2554 ผ่านเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ 90-110 และมีแนวโน้ม

จะสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ระดับ 100 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 แต่คุณภาพการศึกษาไทย และบุคลากรทางด้านการศึกษาและพัฒนาต่ำกว่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 คนไทยมีการศึกษาเฉลี่ย 8.2 ปี ในปี 2554 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้คนไทยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี บุคลากรทางด้านการศึกษาและพัฒนาเพิ่มขึ้นจาก 6.76 คนต่อประชากร 10,000 คนในปี 2550 เป็น 9.01 คน ในปี 2552 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 15 คน ขณะที่คุณภาพแรงงานในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีการปรับตัวค่อนข้างดี เมื่อเทียบกับปี 2554 โดยผลิตภาพแรงงานปี 2555 อยู่ที่ 125,784 บาทต่อคนต่อปี หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.19 ตามเป้าหมายที่กำหนดให้อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี เมื่อพิจารณาด้านสุขภาพ พบว่า ปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพมีแนวโน้มลดลงในทิศทางที่เป้าหมายยุทธศาสตร์กำหนดไว้ โดยอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีแนวโน้มลดลงในบางโรค ได้แก่ โรคมะเร็ง เบาหวาน และโรคหลอดเลือดสมอง กลุ่มเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงเพิ่มขึ้น เริ่มสูบบุหรี่และดื่มสุรา ขณะอายุน้อย และมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ขณะที่บทบาทของสถาบันทางสังคมในการบ่มเพาะและหล่อหลอมคนไทยให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก สะท้อนได้จากดัชนีครอบครัวอบอุ่นที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 65.17 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 68.31 ในปี 2555 อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้นจาก 33 คน ในปี 2551 เป็น 69 คนในปี 2555 สถาบันชุมชนช่วยกระตุ้นให้คนในชุมชนได้เรียนรู้ผ่านศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนในปี 2555 มีศูนย์เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 1,881 ศูนย์และผู้ใช้บริการ/ฝึกอบรม 36.26 ล้านคน เทียบกับปี 2554 มีศูนย์ 1,879 แห่ง และมีผู้ให้บริการ/ฝึกอบรม 19.76 ล้านคน

ตารางที่ 4 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
1. คนไทยทุกคนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมในทุกช่วงวัย	1. อัตราเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยไม่ต่ำกว่า 1.6 (หน่วย : คน)	1.64	1.62	1.61	1.58	1.62	1.62
	2. ระดับค่าเฉลี่ยเขาวัวปัญญาของเด็กไม่ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากลที่ระดับ 100 (หน่วย : ร้อยละ)	-	-	91	-	98.59	-
2. คุณภาพการศึกษาได้รับการยกระดับสู่มาตรฐานสากล ต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรมและโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น	1. ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี (หน่วย : ปี)	7.9	8.0	8.1	8.2	8.2	-
	2. จำนวนบุคลากรด้านการศึกษาและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 15 คนต่อประชากร 10,000 คน	6.76	-	9.01	-	-	-
	3. อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี	3.30	0.34	-4.07	6.91	-1.07	5.19
3. โอกาสในการเข้าถึงระบบสุขภาพที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพลดลงอย่างเป็นองค์รวม	1. อัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง และมะเร็งลดลง (หน่วย:ร้อยละ)						
	- โรคหัวใจ	11.25	8.99	5.80	6.53	10.78	na
	- โรคเบาหวาน	10.84	3.89	8.99	7.62	7.09	na

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดและ ค่าเป้าหมาย	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
	- โรคหลอดเลือดสมอง	9.13	5.39	28.21	10.90	-9.78	na
	- โรคความดันโลหิตสูง	17.97	10.59	14.06	7.87	12.12	na
	- โรคมะเร็ง	5.12	2.56	-0.87	7.64	7.25	na
	2. อัตราการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ยาสูบ และการมี เพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยลดลง						
	- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (หน่วย : ร้อยละ)	29.30	-	32.00	-	31.50	
	- ยาสูบ (หน่วย : ร้อยละ)	18.50	-	20.70	-	21.40	
	- การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมี เพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่เพิ่มขึ้น สะท้อนการมีเพศสัมพันธ์ที่ ไม่ปลอดภัยลดลง (หน่วย : ร้อยละ)						
	•นักเรียน ม.2 เพศชาย	50.0	51.8	50.7	53.2	55.1	
	เพศหญิง	50.0	48.3	41.5	48.9	44.9	
	•นักเรียน ม.5 เพศชาย	49.7	51.1	51.5	51.0	51.1	
	เพศหญิง	46.3	49.9	47.6	49.2	54.1	
	•นักเรียนปวช.ชั้นปีที่2 เพศชาย	48.3	48.3	51.4	49.4	55.0	
	เพศหญิง	41.3	45.6	47.3	48.1	50.0	
4. สถาบันทางสังคม โดยเฉพาะสถาบัน ครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และ สถาบันชุมชน มีบทบาท ในการบ่มเพาะและหล่อ หลอมเด็ก เยาวชนและ คนไทยให้เป็นคนดีมี คุณธรรมและจริยธรรม อย่างเข้มแข็งมากขึ้น	1. ดัชนีครอบครัวอบอุ่นอยู่ใน ระดับดีขึ้น และจำนวน ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงใน ครอบครัวได้รับความช่วยเหลือ คุ้มครองเพิ่มขึ้น						
	- ดัชนีครอบครัวอบอุ่นมี ระดับดีขึ้น (หน่วย : ร้อยละ)	61.65	63.97	63.18	63.08	65.17	68.31
	- จำนวนผู้ถูกกระทำด้วยความ รุนแรงในครอบครัวในคดีตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วย ความรุนแรงในครอบครัวของ ศาลเยาวชนและครอบครัว ได้รับความช่วยเหลือคุ้มครอง เพิ่มขึ้น (คน)	-	33	68	66	61	69
	2. การเรียนรู้ของคนในชุมชน เพิ่มขึ้น						
	- จำนวนผู้ใช้บริการ/ฝึกอบรม ในศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน (ล้านคน)	0.21	0.64	0.64	9.58	19.76	36.26

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) การปรับโครงสร้างประชากรและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสมมีทิศทาง การขับเคลื่อนดำเนินงานที่ชัดเจนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เน้นสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในการเตรียมพร้อมด้านการออมเพื่อรับมือกับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ ส่งเสริมความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์ และจัดบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน เพื่อป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่น ปัจจุบันมีโรงพยาบาลที่สนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว 824 แห่ง แต่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการลดอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้เท่าที่ควร ขณะที่ผู้ย้ายถิ่นและอัตราการย้ายถิ่นมีแนวโน้มลดลงจาก 1.99 ล้านคนหรือร้อยละ 3.0 ในปี 2552 เป็น 1.25 ล้านคน หรือร้อยละ 1.8 ของประชากรทั้งประเทศ ในปี 2554 แต่ประชากรในเขตเมืองยังหนาแน่น

2.2) เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรมและจริยธรรม โดยมีกรอบการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชัดเจน เน้นการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่และผู้ดูแลที่เหมาะสมกับการพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็ก อาทิ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1) ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2555 - 2559 ควบคู่กับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติฉบับที่ 1 พ.ศ. 2553-2557 และมีศูนย์เด็กเล็กในสถานประกอบการและชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 56 แห่งในปี 2554 เป็น 67 แห่งในปี 2556 และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กกว่า 20,000 แห่ง

2.3) คุณภาพการศึกษาของไทยยังอยู่ในระดับต่ำและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้นยังอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำในทุกวิชา ขณะที่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษาแต่ยังต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบกับมาตรฐานความสามารถของผู้เรียนในด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจรรณญาณ และคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมอยู่ในระดับต่ำ

2.4) การพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและบริการบนฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ยังไม่ก้าวหน้า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีความสามารถและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาประเทศในอนาคต นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้านวิทยาศาสตร์มีน้อยเมื่อเทียบกับด้านสังคม โดยในปี 2554 สัดส่วนการผลิตบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เท่ากับ 33:67 ส่งผลให้การต่อยอดนักศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ บุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาที่ทำงานวิจัยเต็มเวลาของไทยมีเพียง 9.01 คนต่อประชากร 10,000 คนในปี 2552 เมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์ที่มีจำนวนบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาสูงที่สุดในกลุ่มประเทศสมาชิกในอาเซียนถึง 73.0 คนต่อประชากร 10,000 คน ขณะที่กำลังแรงงานได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะเพิ่มขึ้น เพื่อเตรียมเข้าทำงาน ยกระดับฝีมือ และเสริมทักษะในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับความต้องการทำงาน ความต้องการของผู้ประกอบการ และกำลังแรงงานในภาคเกษตร อาทิ เกษตรกรรุ่นใหม่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำระบบรับรองมาตรฐานเพื่อเพิ่มคุณภาพกำลังแรงงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันมีความก้าวหน้า โดยเฉพาะการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อเป็นกลไกสร้างความเชื่อมโยงระหว่างระดับคุณวุฒิการศึกษา

กับระดับสมรรถนะในการทำงาน ปัจจุบันการพัฒนาาระบบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติมีการดำเนินการแล้วใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็น

2.5) ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มขึ้น แต่ยังคงขาดหลักประกันที่มั่นคงในการดำรงชีวิตยามชราภาพ สัดส่วนผู้สูงอายุที่เป็นกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น ทั้งที่เป็นการทำงานในระบบและนอกระบบ ส่งเสริมด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพและการส่งเสริมการทำงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีงานทำเพิ่มสูงขึ้น จาก 3.2 ล้านคน หรือร้อยละ 38.6 ของผู้สูงอายุทั้งหมดในปี 2554 เป็น 3.4 ล้านคนหรือร้อยละ 39.4 ของผู้สูงอายุทั้งหมดในปี 2555 ผู้สูงอายุยังคงเป็นแรงงานนอกระบบมากถึงร้อยละ 90 ส่วนใหญ่ทำงานในภาคการเกษตรและไม่มีหลักประกันที่มั่นคงในการดำรงชีวิตยามชราภาพ อีกทั้งได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนเพียง 5,849 บาท ขณะที่ผู้สูงอายุที่เป็นแรงงานในระบบที่ได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 16,908 บาทต่อเดือน สำหรับการจัดสวัสดิการในรูปแบบของการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันได ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการและการคุ้มครองทางสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยได้รับเบี้ยยังชีพถึงร้อยละ 74.5 ของผู้สูงอายุทั้งหมด

2.6) การพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทยและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและกิจกรรมหลากหลาย อาทิ ค่ายเยาวชนคนรุ่นใหม่ใจคุณธรรม การสนับสนุนการฝึกอบรมและจัดการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน การสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศในอาเซียน ผ่านศูนย์ภาษาอาเซียน และสื่อต่างๆ

2.7) การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ และการสร้างเสริมสุขภาพ ภาวะยังเกิดประสิทธิผลน้อยต่อการลดการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เนื่องจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การขยายความครอบคลุมสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาลของระบบหลักประกันสุขภาพต่างๆ ส่งผลให้แนวโน้มค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 283,442 ล้านบาทในปี 2550 เป็น 398,513 ล้านบาท ในปี 2555 หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 7.17 ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินการคลังของระบบหลักประกันสุขภาพในอนาคต นอกจากนี้ ยังประสบกับปัญหาการขาดแคลนบุคลากรและความเหลื่อมล้ำของการกระจายบุคลากรทั้งระหว่างวิชาชีพและระหว่างพื้นที่ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของระบบบริการสุขภาพ ระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท บุคลากรส่วนใหญ่กระจุกอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ และข้อจำกัดจากการไม่ได้รับจัดสรรอัตราตำแหน่งข้าราชการจากนโยบายควบคุมกำลังคนภาครัฐ

2.8) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสร้างโอกาสทางการศึกษาและจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มทุกวัยเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ที่หลากหลาย ทำให้คนไทยมีแนวโน้มได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 และการออกกลางคันพิจารณาจากอัตราการคงอยู่ของผู้เรียนปีการศึกษา 2554 พบว่า ผู้เรียนระดับการศึกษาภาคบังคับยังคงเรียนอยู่เฉลี่ยร้อยละ 98.0 น้อยกว่าในปี 2553 โดยยังคงเรียนในระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้นเฉลี่ยร้อยละ 99.0 และ 95.6 ตามลำดับ ส่วนการจัดการศึกษานอกระบบในปี 2554 มีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบ 1,505,278 คน เพิ่มขึ้นเป็น 1,808,384 คน ในปี 2555

2.9) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมมีความก้าวหน้ามากขึ้น ในด้านการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัวมีกลไกดำเนินการที่ชัดเจนและเชื่อมโยงระดับนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ (กยค.) จนถึงระดับพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 6,795 แห่ง ดำเนินการโดยใช้กลไกเวทีสมัชชาครอบครัวระดับจังหวัดและสมัชชาครอบครัวระดับชาติเป็นช่องทางสื่อสารเชิงนโยบาย ในด้านชุมชนท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนให้มีความพร้อมต่อการพัฒนาไปสู่ความเข้มแข็ง ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ในด้านการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่แบบบูรณาการเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ชุมชนท้องถิ่นมีทิศทางเคลื่อนตัวที่มุ่งไปสู่การจัดการตนเองและการพึ่งตนเองอย่างชัดเจนขึ้น

ในส่วนขององค์กรธุรกิจเอกชนที่ดำเนินกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมเริ่มทำงานเชื่อมโยงกับภาครัฐมากขึ้น อาทิ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000 Social Responsibility) ขององค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือบรรษัทภิบาล แต่ยังมีข้อจำกัดด้านกลไกการสนับสนุนในระดับนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่อง สถาบันศาสนา มีบทบาทส่งเสริมด้านศีลธรรมและเป็นที่พึ่งในวิถีชีวิตของคนไทยมากขึ้น มีการดำเนินการตามโครงการสำคัญๆ อย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการลานบุญลานปัญญา โครงการศูนย์การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน การจัดงานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมกิจการฮัจย์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและความซื่อสัตย์ และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันขององค์การศาสนา ส่วนสถาบันทางสังคมมีบทบาทในการพัฒนาคนมากขึ้น ด้วยการร่วมกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนและสถานศึกษา ตลอดจนดำเนินโครงการเชิงรุกเพื่อตัดการเพิ่มขึ้นของผู้เสพรายใหม่

2.4.3 ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน

1) การบรรลุเป้าหมายความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ปี 2555 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สัดส่วนมูลค่าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรร้อยละ 11.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 16.0 ขณะที่การผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจ อาทิ ยางพารา มันสำปะหลัง อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ด้านความมั่นคงด้านรายได้ของเกษตรกรยังมีปัญหา โดยสัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 40.71 ในปี 2551 เหลือร้อยละ 36.56 ในปี 2555 และมีรายได้จากภาคเกษตรคิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด ซึ่งมีความเสี่ยงต่อความมั่นคงของครัวเรือนในภาคการเกษตร เนื่องจากต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ราคาซื้อขายในท้องตลาดกลับมีความผันผวนและลดลงจากภาวะเศรษฐกิจโลกและมีผลผลิตเกินความต้องการ

การผลิตพลังงานทดแทนมีปริมาณเพิ่มขึ้น ได้แก่ เอทานอล ผลิตได้เพิ่มขึ้นจาก 0.48 ล้านลิตร/วัน ในปี 2550 เป็น 1.34 ล้านลิตร/วัน ในปี 2555 และไบโอดีเซล ผลิตเพิ่มขึ้นจาก 0.19 ล้านลิตร/วัน ในปี 2550 เป็น 2.40 ล้านลิตร/วัน ในปี 2555 รวมทั้งมีการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ของเสียจากครัวเรือน วัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตร เพิ่มจาก 1,695 เมกะวัตต์ ในปี 2552 เป็น 2,196 เมกะวัตต์ ในปี 2555 ขณะที่ปริมาณการใช้พลังงานความร้อน (แสงอาทิตย์ ชีวมวล และขยะ) มีการ

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัดและ ค่าเป้าหมาย	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
3.เกษตรกรมีหลักประกัน ที่มั่นคงด้านอาชีพและ รายได้ มีความสามารถ ในการชำระหนี้สิน เพิ่มขึ้น รวมทั้งเกษตรกร รุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตร อย่างต่อเนื่อง	1. สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิ ทางการเกษตรต่อรายได้ เงินสดสุทธิของครัวเรือน เกษตรกร (ร้อยละ)	38.98	40.71	39.58	40.00	39.22	36.56
4.เพิ่มปริมาณการผลิต พลังงานทดแทนจาก พืชพลังงาน ได้แก่ เอทานอล และ ไบโอดีเซล ในปี 2559 ไม่น้อยกว่า 6.2 และ 3.6 ล้านลิตรต่อวัน ตามลำดับ และเพิ่ม ผลผลิตพลังงานไฟฟ้า และพลังความร้อน จาก ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ของเสียจากครัวเรือน วัสดุเหลือใช้จากภาค เกษตร และ อุตสาหกรรมเกษตร ไม่น้อยกว่า 3,440 เมกะวัตต์ และ 5,564 พันตันเทียบเท่า น้ำมันดิบ ในปี 2559 ตามลำดับ และ ส่งเสริมการใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ	1. ปริมาณผลผลิตพลังงาน ทดแทนจากพืชพลังงาน และผลผลิตพลังงานไฟฟ้า และพลังความร้อนจากชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ของเสีย จากครัวเรือนและวัสดุ เหลือใช้จากภาคเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร 1.1 เชื้อเพลิงชีวภาพ - เอทานอล (ล้านลิตร/วัน) - ไบโอดีเซล (ล้านลิตร/วัน) 1.2 ปริมาณการใช้ พลังงานทดแทน (ชีวมวล ก๊าซ ชีวภาพ และขยะ) ในการผลิตไฟฟ้า (เมกะวัตต์) - ชีวมวล - ก๊าซชีวภาพ - ขยะ 1.3 ปริมาณการใช้ พลังงานความร้อน (แสงอาทิตย์ ชีวมวล และขยะ (พันตันเทียบเท่า น้ำมันดิบ/ปี)	0.48	0.88	1.25	1.23	1.19	1.34
		0.19	1.23	1.67	1.72	2.10	2.40
		n/a	n/a	1,695	1,767	1,975	2,196
		n/a	n/a	1,618	1,650	1,790	1,960
		n/a	n/a	70	103	159	193
		n/a	n/a	7	13	26	43
		n/a	3,306	3,557	4,443	5,129	5,718

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งและยั่งยืน ด้วยการคุ้มครองพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตร จัดสรรสิทธิในที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้ไร้ที่ทำกินให้มีที่ดินเป็นของตนเอง พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตร บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคเกษตร การจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน และการจัดการน้ำชลประทาน และการปฏิบัติการฝนหลวง เตรียมความพร้อมในการรับมือกับอุทกภัยที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตผ่านแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำและสร้างอนาคตประเทศ พ.ศ. 2555 (วงเงินกู้ 350,000 ล้านบาท)

2.2) การผลิตภาคเกษตรได้รับการพัฒนาทั้งด้านศักยภาพและประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร ผ่านแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ และนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์ และพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมกระจายพันธุ์ให้กับเกษตรกร เช่น ศึกษาวิจัยด้านปศุสัตว์ สัตว์น้ำจืด สัตว์น้ำชายฝั่ง และสนับสนุนโครงการวิจัยที่เน้นการผลิตบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ ที่เหมาะสมทางการเกษตร และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมด้วยการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน การจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตร ซึ่งได้มีการประกาศเขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรไปแล้วหลายชนิด ได้แก่ พืช (อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา ลำไย สับปะรด) ปศุสัตว์ (โคเนื้อ โคนม สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่) ประมง (การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งกุ้งทะเลและสัตว์น้ำจืด (กุ้งก้ามกราม และปลานิล) ควบคุมและกำกับดูแลให้มีการนำเข้าและใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน ตรวจสอบโรงงานผลิตและตรวจวิเคราะห์คุณภาพอย่างต่อเนื่อง และจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนด้านอาหาร โดยคณะกรรมการอาหารแห่งชาติเป็นองค์กรหลักในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ พัฒนาพันธุ์ข้าวต้านทานน้ำท่วมและโรค แมลง

2.3) พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยสนับสนุนการผลิตและบริการของชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร อาหาร และพลังงาน พัฒนาคุณภาพสินค้า ตลอดจนการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และการปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร ด้วยการให้การรับรองระบบการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP /GMP และ Food Safety ตรวจประเมินโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำและปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต่อยอดการผลิตและแปรรูปโดยภาคอุตสาหกรรมเกษตร แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอุทยานอุตสาหกรรมอาหารแห่งประเทศไทย (THAILAND FOOD VALLEY) เพื่อการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตการเกษตรอย่างครบวงจรต่อไปในอนาคต ส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรและตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พัฒนาระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของภาคเกษตร

2.4) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมให้มีความมั่นคงในอาชีพและรายได้ ด้วยการพัฒนาคุณภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการผลผลิต และมุ่งส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบาย Smart farmer เพื่อสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากข้อตกลงการเปิดเสรี อาทิ ให้คำแนะนำในการปรับปรุงการผลิตและการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า พร้อมทั้งจัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2.5) ความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือน และชุมชนมีมากขึ้น ด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จำนวน 878 หมู่บ้าน เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการผลิตด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ส่งเสริมการนำวัตถุดิบทางการเกษตรในชุมชนมาผลิตเป็นพลังงานทดแทน โดยส่งเสริมให้มีการนำน้ำเสียและขยะอินทรีย์ที่เหลือทิ้งในภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรมมาแปรรูปเป็นก๊าซชีวภาพเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน

2.6) ความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพมีมากขึ้น สามารถสนับสนุนการพัฒนาประเทศและสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร อาทิ การจัดทำแผนพลังงานงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ร้อยละ 25 ใน 10 ปี (พ.ศ.2555 – 2564) และแผนแม่บทพลังงานทดแทน 15 ปี (พ.ศ.2551 - 2565) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาพลังงานทดแทนของประเทศ บริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ใช้เป็นทั้งอาหารและพลังงาน สนับสนุนนิคมการเกษตรที่อาหารและพลังงานทดแทน โดยให้เงินสนับสนุนปัจจัยการผลิตผ่านการบริหารจัดการในรูปแบบของสหกรณ์

2.7) ระบบบริหารจัดการภาครัฐได้รับการปรับปรุงเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน โดย สนับสนุนบทบาทของเกษตรกรในการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศ ผ่านการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านอาหารและพลังงาน และจัดทำฐานข้อมูลการผลิตและการใช้พลังงาน โดยเผยแพร่ในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อสนับสนุนการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวโน้มการใช้พลังงานในอนาคต พัฒนากฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาภาคเกษตรอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความร่วมมือด้านอาหารในภูมิภาค อาทิ การพัฒนามาตรฐานการเพาะเลี้ยงกุ้งอาเซียน (ASEAN Shrimp Good Aquaculture Practice)

2.4.4 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

1) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีความก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจขยายตัวและมีเสถียรภาพมากขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.1 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 6.4 ในปี 2555 เป็นผลจากการดำเนินมาตรการภาครัฐจนทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัว อัตราเงินเฟ้อเท่ากับร้อยละ 3.0 อยู่ในกรอบเป้าหมายไม่เกินร้อยละ 3.5 ผลผลิตภาพการผลิตรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.69 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรร้อยละ 11.6 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16.0 ขณะที่ สัดส่วนการผลิตสินค้าและบริการสร้างสรรค์ขยายตัวร้อยละ 0.4 ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 5 ต่อปี

ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอยู่ที่อันดับ 30 ขณะที่ความสามารถในการประกอบธุรกิจอยู่ในอันดับที่ 17 ในปี 2555 สำหรับค่าใช้จ่ายและการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเป็นร้อยละ 0.26 ในปี 2554 ต่ำกว่าเป้าหมายที่ให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ในปี 2559 ส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเท่ากับ 42:58 ต่ำกว่าเป้าหมายที่ให้เพิ่มขึ้นเป็น 70:30 สามารถควบคุมสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ที่ร้อยละ 14.3 เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้ต่ำกว่าร้อยละ 15 แต่การเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางรางอยู่ที่ร้อยละ 2 ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 5.0 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในส่วนของประสิทธิภาพการใช้พลังงานอยู่ที่ 15.0 สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายอยู่ที่ร้อยละ 13.0 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าพลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 12.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ให้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0

ตารางที่ 6 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
1. เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน							
1.1 เศรษฐกิจขยายตัวอย่างเหมาะสมและมีเสถียรภาพและอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3.5 ต่อปี	1. อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	5.04	2.48	-2.33	7.80	0.10	6.4
	2. อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	2.20	5.40	-0.90	3.30	3.80	3.0
1.2 ผลผลิตภาพการผลิตรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี	1. ผลผลิตภาพการผลิตรวม (ร้อยละ)	2.16	-0.27	-4.23	5.14	-1.46	3.69
1.3 เพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และเพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคบริการให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รวมทั้งยกระดับอุตสาหกรรมสู่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ชุมชน และมีมูลค่าสูง	1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ล้านล้านบาท ณ ราคาประจำปี)	8.52	9.01	9.04	10.10	10.54	11.38
	1.1 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรต่อ GDP (ร้อยละ)	10.68	11.56	11.46	12.39	13.34	12.26
	1.2 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อ GDP (ร้อยละ)	35.63	34.84	34.15	35.62	34.06	34.06
	1.3 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการและอื่นๆ ต่อ GDP (ร้อยละ)	53.69	53.60	54.38	51.98	52.66	53.75
1.4 พัฒนาลีนค่าและบริการสร้างสรรคให้มีอัตราการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ต่อปี	1. อัตราการขยายตัวของสินค้าและบริการสร้างสรรค (ร้อยละ)	2.8	2	-3.9	2.1	0.4	0.4
2. เลื่อนอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศโดย IMD เป็นอันดับ 16 ของโลก และเพิ่มอันดับความสามารถในการประกอบธุรกิจให้เป็น 1 ใน 10 ของโลก	1. อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศที่จัดทำโดย IMD	33	27	26	26	27	30
	2. อันดับความสามารถในการประกอบธุรกิจโดยธนาคารโลก	18	15	12	12	19	17
3. เพิ่มสัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.0 และเพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในระยะต่อไป โดยมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้นเป็น 70:30	1. สัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP (ร้อยละ)	0.21	0.22	0.24	na	0.26**	na
	2. สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ	45:55	37:63	41:59	na	42:58**	na
4. ลดสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้ต่ำกว่าร้อยละ 15.0 และเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางรางเป็นร้อยละ 5.0	1. สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)	17.1	17.1	15.1	15.2	14.5*	na
	2. สัดส่วนการขนส่งทางราง (ร้อยละ)	2.2	2.4	2.0	2.1	2.0	2.0
5. เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.0 ลดสัดส่วนการ	1. สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (ร้อยละ)						
	- ไม่รวม NGV	5.4	6.3	7.0	7.9	9.0	9.9

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
นำเข้าพลังงานจากต่างประเทศลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 และลด ความเข้มการใช้พลังงานลงร้อยละ 2.0	- รวม NGV	5.7	7.3	8.8	10.2	11.9	13.0
	2. สัดส่วนมูลค่าการนำเข้า พลังงานต่อ GDP (ร้อยละ)	9.8	12.7	8.8	9.5	11.7	12.7
	3. ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (Energy Intensity)	15.2	15.0	15.7	15.3	15.3	15.0

หมายเหตุ : *ประมาณการ

** ประมาณการเบื้องต้นโดย วช. ณ. ก.ค. 56 ข้อมูลการสำรวจจริงจะดำเนินการแล้วเสร็จประมาณ ก.ย. 56

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืนมีความก้าวหน้าระดับหนึ่ง ดังนี้

2.1.1) ไทยสามารถรักษาสัดส่วนการส่งออกในตลาดโลก ไทยสามารถส่งออกสู่ตลาดที่ไม่ใช่ตลาดหลักเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ ตลาดอาเซียน และแอฟริกาใต้ แม้ว่าจะมีผลกระทบจากปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศในสหภาพยุโรป และการแข็งค่าของเงินบาท สำหรับสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ รถยนต์และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ และยางพารา

2.1.2) การลงทุนจากต่างประเทศมีความผันผวน แม้ว่าจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.8 ในปี 2554 เนื่องจากปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำ และการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงาน ประเทศที่เข้ามาลงทุนมากที่สุด ได้แก่ ญี่ปุ่นในสาขาการผลิตรถยนต์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม การลงทุนของไทยในต่างประเทศมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง ในปี 2555 มีมูลค่า 370,235.38 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.76 จากปี 2554 สาขาที่มีการลงทุนมากที่สุด ได้แก่ สาขาการเงินและประกันภัย การทำเหมือง สาขาการผลิต ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน

2.1.3) ผลผลิตภาพการผลิตรวมในช่วงปีแรกแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เพิ่มขึ้น โดยในปี 2555 ผลผลิตภาพการผลิตรวมของไทยขยายตัวร้อยละ 3.69 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดร้อยละ 3 อย่างไรก็ตาม จะต้องรักษาระดับค่าเฉลี่ยของผลผลิตภาพการผลิตรวมตลอดช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้อยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ 3 เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศสามารถขยายตัวได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง

2.1.4) การปรับโครงสร้างภาคบริการ ยังไม่สามารถเพิ่มสัดส่วนภาคบริการต่อ GDP ได้ตามเป้าหมาย สาขาธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคบริการส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวอยู่ใน 5 สาขาหลัก ได้แก่ การค้าส่งค้าปลีกร้อยละ 25.5 การขนส่ง คมนาคม และคลังสินค้าร้อยละ 18.6 การเงินและการธนาคาร ร้อยละ 8.5 โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 8.1 และการค้าอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 7.4 ทั้งนี้ ภาคบริการเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ สัดส่วนร้อยละ 46.8 ของการจ้างงานทั้งหมด ขณะที่ ด้านการท่องเที่ยว ในปี 2555 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาประเทศไทยสูงถึง 22.3 ล้านคน สร้างรายได้ให้กับประเทศ 0.98 ล้านล้านบาท

2.1.5) มูลค่าในการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งมีการสร้างธุรกิจใหม่ด้วยแนวคิดของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่เน้นการใช้ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการ

ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์หรือคุณค่าเพิ่มทางสังคม อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่มีความสำคัญต่อประเทศสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมการออกแบบ ร้อยละ 2.49 อุตสาหกรรมทัศนศิลป์ ร้อยละ 1.82 และอุตสาหกรรมแฟชั่น ร้อยละ 1.58 ส่วนอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่มีมูลค่าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมศิลปะการแสดง แต่เป็นอุตสาหกรรมที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ทั้ง 12 สาขา คือ ร้อยละ 7.44

2.1.6) โครงสร้างและอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด การผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรลดลงเหลือร้อยละ 11.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดร้อยละ 16 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารมีปริมาณการผลิตลดลงตามผลผลิตทางการเกษตร เช่น กุ้งแช่แข็ง และผลไม้กระป๋อง ส่วนอุตสาหกรรมและบริการอื่นๆ ขยายตัวได้ดีหลังการฟื้นตัวจากมหาอุทกภัย

2.1.7) อุตสาหกรรมไทยเริ่มเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวมากขึ้น เพราะพื้นที่/นิคมอุตสาหกรรมเดิมหลายพื้นที่/นิคม และพื้นที่เศรษฐกิจหลักแห่งใหม่ได้รับการพัฒนาและยกระดับให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ ในช่วงปี 2553 - 2555 กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ส่งเสริม Eco Industrial Complex 7 พื้นที่ นอกจากนี้ การนิคมอุตสาหกรรมได้จัดทำหลักคิด หลักเกณฑ์และคุณลักษณะมาตรฐานการเป็นเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ และเสนอให้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนายกระดับนิคมอุตสาหกรรมเข้าสู่เมืองอุตสาหกรรมนิเวศ 15 นิคม ดำเนินการจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว 9 นิคม สำหรับในปี 2556 อยู่ระหว่างดำเนินการ 3 นิคม พร้อมทั้งกำหนดเขตพื้นที่สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ โดยการศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่ประกอบการกำหนดพื้นที่อุตสาหกรรมในจังหวัดพื้นที่ชายแดน เพื่อรองรับแผนพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงการค้าระหว่างประเทศจีน เมียนมาร์ ลาว อินเดีย สหภาพยุโรป และเวียดนาม

2.2) ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยังอยู่ในอันดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคและโลก สะท้อนจากค่าใช้จ่ายและการลงทุนวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของไทยที่ร้อยละ 0.26 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2554 จำนวน 27,466 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.24 ในปี 2552 ขณะที่ ประเทศเกาหลีใต้ ฮ่องกง และสิงคโปร์มีค่าใช้จ่ายและการลงทุนวิจัยและพัฒนาสูงกว่าไทยประมาณ 9-15 เท่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าวกว่าร้อยละ 60 มาจากภาคเอกชน สำหรับประเทศไทยค่าใช้จ่ายและการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่มาจากภาคเอกชนมีเพียงร้อยละ 47 ในปี 2554 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ทำให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐยังคงสูงกว่าภาคเอกชน

3) ความสามารถในการแข่งขันของไทยมีแนวโน้มดีขึ้น ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวม ในปี 2556 ของ IMD พบว่า อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยปรับตัวมาอยู่ในอันดับที่ 27 อันดับเดียวกับปี 2554 เนื่องจากปัจจัยด้าน**สมรรถนะทางเศรษฐกิจ**ที่ปรับตัวดีขึ้น จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้น และการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศปรับตัวดีขึ้น ขณะที่ ปัจจัยด้าน**ประสิทธิภาพของภาครัฐ**ปรับตัวดีขึ้น จากการดำเนินนโยบายการคลังและการเงินที่มีประสิทธิภาพ มีระบบบริการด้านการเงินและการธนาคารที่สนับสนุนการทำธุรกรรมทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ และมีสถาบันการเงิน/ธนาคารที่มีความโปร่งใส มีการปฏิรูปกฎหมาย กฎ และระเบียบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สำหรับ**ประสิทธิภาพของภาคเอกชนปรับตัวดีขึ้น** เนื่องจากผลิตภาพการผลิตปรับตัวดีขึ้น

ในส่วนของ**โครงสร้างพื้นฐาน**ปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย เป็นผลจากสาธารณูปโภคพื้นฐาน โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และระบบการศึกษาปรับตัวดีขึ้น

อัตราการว่างงานลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 1.38 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 0.66 ในปี 2555 เป็นผลจากการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ในด้านคุณภาพแรงงานที่มีทักษะของไทยน้อยกว่าหลายประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะมาเลเซียและสิงคโปร์ เพราะต้องเผชิญกับปัญหาความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาที่อยู่ในอันดับที่ต่ำมาโดยตลอด โดยเฉพาะคุณภาพทางการศึกษา

ต้นทุนโลจิสติกส์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลงจากร้อยละ 14.7 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 14.3 ในปี 2555 เนื่องจากประสิทธิภาพในการจัดการระบบโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการดีขึ้นจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและระบบบริหารจัดการที่ทันสมัยในการบริหารการขนส่งและสินค้าคงคลัง ในสถานประกอบการ นอกจากนี้ **ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายมีแนวโน้มดีขึ้น** ความต้องการใช้พลังงานของประเทศยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศในปี 2555 อยู่ที่ 73,316 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ประมาณร้อยละ 3.9 โดยสาขาเศรษฐกิจที่มีสัดส่วนการใช้พลังงานสูงสุดยังคงเป็นสาขาอุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ 36.4 ของปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย รองลงมาได้แก่ สาขาการขนส่ง ร้อยละ 35.8 และสาขาบ้านอยู่อาศัย ร้อยละ 15.1

4) **การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ** โดย**หนี้สาธารณะอยู่**ในกรอบวินัยทางการคลัง ที่กำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 60 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี 2555 ประเทศไทยมีหนี้สาธารณะคงค้างรวม 4,937,238.33 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.25 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ที่มีหนี้สาธารณะคงค้างรวม 4,448,294.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.20 และ**อัตราเงินเฟ้อเป็นไปตามเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11** ในปี 2555 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 3.0 ลดลงจากปี 2554 ที่มีอัตราเงินเฟ้อทั่วไปร้อยละ 3.8 เป็นผลมาจากการลดลงของหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และราคาอาหารสด โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ ส่วนราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเป็นไปในทิศทางเดียวกับการชะลอตัวของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

2.4.5 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

1) **การบรรลุเป้าหมายการสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม** ในช่วงปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ดัชนีความสามารถการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enabling Trade Index: ETI) สถานภาพความสามารถของประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากอันดับที่ 60 ในปี 2553 มาอยู่ในอันดับที่ 57 จากทั้งหมด 132 ประเทศ ในปี 2555 อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจในภาพรวม ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ดีขึ้นจากอันดับที่ 19 ในปี 2554 มาเป็นอันดับที่ 17 ในปี 2555 จากจำนวนทั้งหมด 183 ประเทศ ซึ่งหมายถึงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆทั่วโลก หน่วยงานภาครัฐมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในการบริการและอำนวยความสะดวกสำหรับการประกอบธุรกิจและร่วมลงทุน สำหรับสัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 61.30 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 47.32 ในปี 2555 อาจเนื่องจากผู้ประกอบการไทยยังไม่สามารถใช้สิทธิพิเศษภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีได้อย่างเต็มที่

ต้นทุนการประกอบธุรกิจมีแนวโน้มลดลง จากการประมาณการเบื้องต้นพบว่า ต้นทุนค่าขนส่งสินค้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลงจากร้อยละ 7.3 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 7.1 ในปี 2555 และต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลังต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ลดลงจากร้อยละ 6.1 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 5.9 ในปี 2555 เนื่องจากประสิทธิภาพในการจัดการระบบโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการดีขึ้น สำหรับมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาค (มาเลเซีย สปป.ลาว กัมพูชา และเมียนมาร์) ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 2.23 การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.85 ขณะที่การส่งออก ลดลงร้อยละ 4.00

**ตารางที่ 7 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
1. ระบบห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาคมีความเชื่อมโยงระหว่างกันเพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง	1. ดัชนีความสามารถในการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enabling Trade Index) (คะแนน)			4.13	4.1	4.21	4.21
	1.1 ดัชนีชี้วัดย่อยความสามารถในการบริหารจัดการ ณ พรมแดนของประเทศไทย			4.61	4.60	4.41	4.41
	1.2 ดัชนีชี้วัดย่อยความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ			4.19	4.20	4.30	4.30
2. ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค บนพื้นฐานของผลประโยชน์และความมั่นคงร่วมกัน	1. อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ						
	1.1 ด้านการเริ่มต้นธุรกิจ	28	36	44	55 (89)	95	78
	1.2 ด้านการได้รับสินเชื่อ	33	36	68	71 (69)	72	67
	1.3 ด้านการค้าระหว่างประเทศ	103	50	10	12 (12)	12	17
	1.4 ด้านการค้าเงินการให้เป็นไปตามข้อตกลง	44	26	25	24 (25)	25	24
	1.5 ด้านการขออนุญาตก่อสร้าง	3	12	12	13 (13)	12	14
3. เพิ่มสัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50.0 ในปี 2559 ภายใต้อัตราความตกลงทางการค้าเสรีในทุกกรอบที่เจรจาแล้วเสร็จ และเพิ่มโอกาสและทางเลือกบนพื้นฐานของประโยชน์และข้อจำกัดของประเทศในการเข้าถึงตลาดใหม่ที่เป็นกรอบการค้าเสรีที่จะมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต	สัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวม (ร้อยละ)			61.42	56.79	61.30	47.32

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
4. ลดต้นทุนการประกอบธุรกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศภายในภูมิภาคให้เข้าสู่มาตรฐานสากล		-	-	-	-	-	-
5. เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการลงทุนโดยตรงของไทยในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 และร้อยละ 10.0 ต่อปีตามลำดับ	1. อัตราการเติบโตของมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศในอนุภูมิภาค ² (ร้อยละ)	-	28.38	-10.53	21.51	15.65	2.23
	2. อัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนของผู้ประกอบการไทย (ยอดคงค้างเงินลงทุนโดยตรง) 2.1 ในประเทศอนุภูมิภาค	-19.81	56.15	44.31	27.25	16.42	
	2.2 ในภูมิภาคอาเซียน	-6.82	41.52	33.79	56.56	28.55	

หมายเหตุ: ( ) = อันดับของประเทศไทยปี 2553 เมื่อปรับตามฐานการประเมินผลการจัดอันดับปี 2554 ที่ประเมินจากตัวชี้วัด 9 ด้าน

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) การพัฒนาระบบโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในระยะที่ผ่านมาสามารถครอบคลุมและเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศได้มากขึ้น โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ที่มีการผลักดันโครงการด้านพาณิชย์ขนส่งและโลจิสติกส์ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเชื่อมโยงภูมิภาคต่างๆ ของไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาการขนส่งทางถนน โดยในปี 2555 การพัฒนาด้านการขนส่งทางถนนมีสัดส่วนถึงร้อยละ 81.9 ของการขนส่งทั้งหมด แต่การพัฒนาการขนส่งทางน้ำและอากาศยังไม่สามารถจูงใจผู้ประกอบการให้ใช้บริการได้มากเพียงพอ สำหรับการพัฒนาระบบห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาคที่แม้มีแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในระดับห่วงโซ่อุปทานในหลายๆ ด้าน แต่ยังคงขาดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

2.2) เขตเศรษฐกิจชายแดนได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการเปิดจุดผ่านแดนถาวรที่บ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี และการยกระดับจุดผ่อนปรน 2 แห่งให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร คือจุดผ่อนปรนภูตู จังหวัดอุตรดิตถ์ และจุดผ่อนปรนบ้านสบรวก จังหวัดเชียงราย รวมทั้งการอนุมัติงบประมาณสำหรับปรับปรุงและก่อสร้างถนนเพื่อเชื่อมต่อไทย - ลาว บริเวณจุดผ่านแดนจังหวัดพะเยา เป็นต้น นอกจากนี้ ภายใต้พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ 2 ล้านล้านบาท ได้ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านศุลกากรในพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกที่เกื้อหนุนให้เกิดการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.3) ผู้ประกอบการและแรงงานไทยได้รับการเสริมสร้างทักษะเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีภายใต้ประชาคมอาเซียน โดยมีการจัดสัมมนาและฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อม เช่น การสัมมนาส่งเสริมการค้าการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน การเผยแพร่ความรู้ด้านระเบียบบริหารการค้าเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้กับผู้ประกอบการสินค้า

² ประเทศในอนุภูมิภาคประกอบด้วย มาเลเซีย สเปน ลาว กัมพูชา และเมียนมาร์

การฝึกอบรมเพื่อยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน การพัฒนาทักษะด้านภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน และการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพจำนวน 3,627,894 คน มีแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูงจำนวน 1,183 คน

2.4) ไทยรักษาบทบาทในการเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทในภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างแข็งขัน โดยมีผลงานความร่วมมือที่สำคัญแยกออกเป็น 2 กลุ่ม

2.4.1) กลุ่มความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบ ได้แก่

(1) ความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS) ปัจจุบันแผนงาน GMS อยู่ระหว่างการจัดทำกรอบการลงทุนของภูมิภาค ที่เน้นการพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจเป็นแนวทางหลัก (2) ความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (Mekong - Japan Cooperation Framework) มีความก้าวหน้าการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการสำหรับการดำเนินงานในด้านความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-ญี่ปุ่นด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (Mekong Development Roadmap under the MJ-CI Action Plan) (3) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) ไทยประสบความสำเร็จในการผลักดันแนวคิด 2 ประการให้บรรจุในแผนปฏิบัติการ ACMECS ปี พ.ศ. 2556 – 2558 คือ การสร้างฐานการผลิตเดียวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตามแนวทางประชาคมอาเซียน และการดำเนินการเพื่อให้อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลก รวมทั้งมีการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการส่งเสริมการทำเกษตรแบบมีสัญญาภายใต้ ACMECS ระหว่างไทยกับลาว เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน ตลอดจนช่วยสร้างงานและรายได้ให้กับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน และ (4) แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีได้เห็นชอบโครงการเร่งด่วนเพื่อเชื่อมโยงในอนุภูมิภาค IMT-GT (Priority Connectivity Project) อาทิ โครงการทางพิเศษหาดใหญ่-สะเดา การพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าทุ่งสง และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย

2.4.2) กลุ่มความร่วมมือในกรอบภูมิภาคที่กว้างออกไป ได้แก่

(1) ความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue: ACD) ไทยได้ผลักดันการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาเอเชีย เพื่อสนับสนุนการทำงานด้านการพัฒนาในประเทศเอเชียนอกกลุ่มอาหรับ และการจัดทำข้อเสนอแนะด้านความเชื่อมโยงในภูมิภาคในประเด็นด้านการคมนาคมขนส่งทางถนนและรถไฟ เพื่อเชื่อมต่อไปยังภูมิภาคยุโรป (2) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC) ไทยได้แสดงบทบาทในการเป็นผู้ผลิตอาหารที่สำคัญของโลกเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร การเป็นจุดเชื่อมโยงในภูมิภาค และการเสริมความต่อเนื่องของห่วงโซ่อุปทาน

2.5) ไทยมีส่วนร่วมในการผลักดันการจัดทำความตกลงการค้าเสรี ควบคู่ไปกับการให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมเจรจาการค้าเสรี (FTA) ทั้งในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค และภูมิภาค เพื่อการพัฒนาความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศและผลักดันการจัดทำความตกลงการค้าเสรี แต่ในขณะเดียวกันได้จัดตั้งกองทุน FTA เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า หรือประสงค์จะใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ โดยในปี 2555 ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประกอบการเสร็จสิ้นแล้วจำนวน 2 โครงการ และอยู่ระหว่างดำเนินการอีกจำนวน 10 โครงการ

2.6) สถาบันการศึกษาของไทยได้รับการพัฒนาและการเสริมสร้างมาตรฐานตามกรอบของอาเซียน แต่ทักษะด้านภาษาอังกฤษยังอยู่ในระดับต่ำ จากการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยสมาชิก ทั้ง 26 แห่งในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน พัฒนาสื่อและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาการประเมินผลให้ทันสมัยทัดเทียมนานาชาติ ผลการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติปี 2555 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยอยู่ในอันดับที่ดีกว่าประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในอันดับที่ 140 ของโลก อันดับที่ 16 ในเอเชีย และอันดับที่ 2 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในอันดับที่ 173 ของโลก อันดับที่ 19 ในเอเชีย และอันดับ 3 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตาม พบว่าทักษะด้านภาษาอังกฤษของคนไทยยังมีระดับต่ำกว่ามาตรฐานสากล

2.4.6 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1) การบรรลุเป้าหมายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การดำเนินงานในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ได้เป็นร้อยละ 33.65 ในปี 2555 จากร้อยละ 33.56 ในปี 2553 สัดส่วนพื้นที่อนุรักษ์ต่อพื้นที่ประเทศร้อยละ 20.22 สูงกว่าเป้าหมายของแผนที่กำหนดให้พื้นที่อนุรักษ์ต่อพื้นที่ประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 ส่วนการเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนในปี 2555 สามารถดำเนินการได้เพียง 1,797 ไร่ ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้เพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนไม่น้อยกว่าปีละ 5,000 ไร่ การเพิ่มพื้นที่ชลประทานสามารถดำเนินงานได้จาก 29.60 ล้านไร่ ในปี 2554 เป็น 29.83 ล้านไร่ ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นปีละ 230,000 ไร่ สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้เพิ่มพื้นที่ชลประทานเฉลี่ยปีละ 200,000 ไร่ สำหรับสัดส่วนจำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำต่อจำนวนหมู่บ้านทั้งประเทศมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 8.65 ในปี 2550 เหลือร้อยละ 3.17 ในปี 2554 อย่างไรก็ตาม สัดส่วนจำนวนหมู่บ้านที่ประสบอุทกภัยต่อจำนวนหมู่บ้านทั้งประเทศยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด จากร้อยละ 17.14 ในปี 2550 เพิ่มเป็นร้อยละ 71.22 ในปี 2554 ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่ง เนื่องจากปี 2554 เป็นปีที่เกิดอุทกภัยที่ร้ายแรงที่สุดของประเทศ

สัดส่วนคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำหลักและแม่น้ำสายสำคัญที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไปเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 77 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 82 ในปี 2555 สูงกว่าเป้าหมายของแผนฯ และสามารถฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ทำให้สัดส่วนคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากลดลงจากร้อยละ 3 ในปี 2554 เหลือเพียงร้อยละ 1 ในปี 2555 รวมทั้งการจัดการขยะดีขึ้น อัตราการกำจัดขยะชุมชนอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 35.3 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 36 ในปี 2555 แต่ยังคงต่ำกว่าเป้าหมายที่ให้มีการจัดการขยะชุมชนอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 50 ขณะที่การนำขยะกลับมาใช้ใหม่มีแนวโน้มลดลงเหลือเพียงร้อยละ 22 ในปี 2555 จากร้อยละ 26 ในปี 2554 ต่ำกว่าเป้าหมายของแผนที่กำหนดให้มีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำที่ครอบคลุมการพัฒนาคลังข้อมูล พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีในด้านการป้องกันสาธารณภัย เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านสาธารณภัยเพื่อนำไปสู่คลังข้อมูลสาธารณภัยแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ชีตความสามารถในการจัดการเพื่อรองรับผลกระทบยังอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้มูลค่าความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมากตลอด 5 ปีที่ผ่านมาจาก 2,120 ล้านบาท ในปี 2550 เป็น 23,839 ล้านบาท ในปี 2554

ตารางที่ 8 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
1. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยรักษาพื้นที่อนุรักษ์ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.0 เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40.0 ของพื้นที่ประเทศ และเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนไม่น้อยกว่าปีละ 5,000 ไร่	1. สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ (ร้อยละ)	-	33.44	-	33.56	-	33.65
	2. สัดส่วนพื้นที่อนุรักษ์ต่อพื้นที่ประเทศ (ร้อยละ)	18.70	19.13	19.99	20.21	20.22	-
	3. พื้นที่ปลูกป่าชายเลน (ไร่)	1,070	11,496	6,257	414	869	1,797
2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำและการบรรเทาอุทกภัย รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ชลประทานเฉลี่ยปีละ 200,000 ไร่ เพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร	1. สัดส่วนจำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำต่อจำนวนหมู่บ้านทั้งประเทศ (ร้อยละ)	8.65	-	8.64	-	3.17	-
	2. สัดส่วนจำนวนหมู่บ้านที่ประสบอุทกภัยต่อจำนวนหมู่บ้านทั้งประเทศ	17.14	51.29	45.16	64.69	71.22	-
	3. พื้นที่ชลประทาน (ล้านไร่)	28.14	28.35	28.72	29.34	29.60	29.83
	4. ปริมาณกักเก็บน้ำต่อจำนวนประชากร (ลบ.ม./คน)	11,650	11,585	11,593	11,540	11,529	11,476
3. สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากการพัฒนา โดยควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำหลักและแม่น้ำสายสำคัญให้อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.0 พื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง โดยเฉพาะบริเวณอ่าวไทยตอนในไม่ให้อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก คุณภาพอากาศในเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน การจัดการขยะชุมชนถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 50.0 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และมีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30.0	1. สัดส่วนคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำหลักและแม่น้ำสายสำคัญที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไป (ร้อยละ)	54	76	67	61	77	82
	2. สัดส่วนคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก (ร้อยละ)	1	1	5	5	3	1
	3. ปริมาณ PM ₁₀ เฉลี่ยรายปี (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)	53	45	43	42	39	40
	4. อัตราการกำจัดขยะชุมชนถูกหลักสุขาภิบาล (ร้อยละ)	32.1	37.9	39.5	38.1	35.3	36
	5. อัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (ร้อยละ)	22	23	26	26	26	22
4. เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติให้มีความพร้อมทั้งระดับประเทศ พื้นที่ และชุมชน	1. เครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	จัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2551-2555 จัดทำแผนของกระทรวง ทบวง กรม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น แผนบรรเทาภาวะโลกร้อนด้านการเกษตร พ.ศ. 2551-2554 แผนปฏิบัติการลดโลกร้อนของ กทม. พ.ศ. 2550-2555 เป็นต้น จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ จัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การ					จัดทำแผนแม่บทด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการน้ำ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ยกร่างกฎหมายเพื่อนำมาตรการการคลังมาใช้ใน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนฯ 10					แผนฯ 11
		2550	2551	2552	2553	2554	2555
		มหาชน) จัดตั้งศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ จัดทำฐานข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฯลฯ					การบริหารจัดการ
	2. ฐานข้อมูลและแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งระดับประเทศ ภูมิภาค และจังหวัด	ฐานข้อมูลและแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติด้านน้ำป่าไหลหลาก โคลนถล่ม พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ในระดับประเทศ จัดทำแผนการบริหารจัดการและพัฒนาลุ่มน้ำทั้ง 25 ลุ่มน้ำ มีฐานข้อมูลพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ ทั้งด้านน้ำป่าไหลหลากโคลนถล่ม ภัยสึนามิ ภัยแล้งและอุทกภัยทั้งระดับประเทศ และระดับพื้นที่ พัฒนาคลังข้อมูล ระบบพยากรณ์และเตือนภัย ระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีด้านการป้องกันสาธารณภัย
	3. กลไกการเฝ้าระวังและระบบเตือนภัยล่วงหน้าในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ	ในปี 2554 มีการติดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวัง 43 จังหวัด จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยง 75 จังหวัด มีหอกระจายข่าวและระบบแจ้งเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัยสึนามิ มีเครือข่ายชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งหากบูรณาการและปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานต่างๆให้มากขึ้น จะสามารถสร้างระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขได้					มีเครือข่ายเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นเป็น 48 จังหวัด จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยง 75 จังหวัด รวมทั้งมีเครือข่ายอาสาสมัครเตือนภัยทำหน้าที่เฝ้าระวังประสานงานและแจ้งเตือนภัย มีระบบพยากรณ์และเตือนภัยด้านน้ำและการจัดการแผนเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่
	4. ปริมาณและมูลค่าความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ล้านบาท)	2,120	7,933	5,568	17,952	23,839	-
5. เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	1. สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	-	46.55	48.84	47.95	48.15	-

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) การอนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการ

ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้และปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง พื้นที่ลาดชัน และพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติ คุ้มครองป้องกันรักษาป่าชายเลน พัฒนาทรัพยากรที่ดินและน้ำ จัดทำเขตการใช้ที่ดินตามความเหมาะสมของดินกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเกษตรที่สูง จัดทำเครื่องมือและกลไกในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ปรับปรุงระบบชลประทานและบริหารการส่งน้ำระบายน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทาน เพื่อให้เกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดกลาง พัฒนาแหล่งน้ำชุมชนรวม 224,695 ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลและติดตั้งระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐานน้ำดื่มขององค์การอนามัยโลกให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลนน้ำสะอาด จัดหาน้ำสะอาดให้หมู่บ้านหาน้ำยากทั่วประเทศ ดำเนินการสร้างฝายและสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อให้สามารถส่งน้ำได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2.2) การเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการจัดทำโครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำร่างยุทธศาสตร์ส่งเสริมการลงทุน 5 ปี เพื่อสนับสนุนการลงทุนกิจการด้านสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่างๆ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับเครื่องจักรเพื่อประหยัดพลังงาน เปลี่ยนมาใช้พลังงานทดแทนและลดหรือแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร จัดทำแผนส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ ปี 2556-2559 การส่งเสริมระบบการบริหารจัดการขนส่งเพื่อการประหยัดพลังงาน (Logistics and Transport Management : LTM) บูรณาการหลักการออกแบบผังเมืองเชิงนิเวศ การจราจรขนส่งและการคมนาคมที่มุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ การไหลเวียนของทรัพยากรที่มีของเสียเป็นศูนย์ (Zero Waste) การจัดการพื้นที่สีเขียวในเมืองและการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่จะนำเมือง/ชุมชนไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

2.3) การยกระดับขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน พัฒนาการความรู้เกี่ยวกับผลกระทบ และการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จัดอบรมบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกและเมืองลดคาร์บอน รวมทั้งอบรมสร้างความพร้อมให้สถาบันในประเทศทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค เอกชนและสถาบันการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้ตรวจประเมินโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Designated Operational Entity: DOE) จัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.2556 - 2593 จัดทำบัญชีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคอุตสาหกรรมสำหรับเตรียมมาตรการรองรับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกระดับประเทศในภาคอุตสาหกรรมและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ และจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกขององค์กร ด้วยมาตรฐาน ISO14064-1 และ GHG Protocol รวมทั้งพัฒนาแนวทางการใช้มาตรการภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพลังงานสะอาด และกำหนดมาตรการในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย หลังปี พ.ศ. 2555 (Post Kyoto) เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดต่อระบบเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ รวมถึงผลกระทบต่อสวัสดิการสังคมและการกระจายรายได้

2.4) การพัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยได้มีการปรับปรุงแผนที่เสี่ยงภัยแล้งและอุทกภัยทั้งประเทศ มีการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยสึนามิในจังหวัดชายทะเลฝั่งอันดามัน แผนที่เสี่ยงภัยพิบัติน้ำป่าไหลหลากและโคลนถล่มทางด้านวิศวกรรม ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ พัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานสำคัญเพื่อรองรับภัยพิบัติที่รุนแรงในอนาคต ครอบคลุมทั้งด้านการเตรียมพร้อม การป้องกัน การลดผลกระทบ การเตือนภัย และการจัดการในภาวะฉุกเฉิน จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ แผนระดับกลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบงานอาสาสมัครของประเทศอย่างจริงจัง และให้มีมาตรฐานตามหลักสากล โดยเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการจัดการภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

2.5) ดำเนินการติดตาม เฝ้าระวังมาตรการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุน และเตรียมมาตรการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากมาตรการดังกล่าวและข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งศึกษาผลกระทบและกำหนดแผนกลยุทธ์รายสินค้า รวมถึงมาตรการเยียวยาในสินค้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ผู้ส่งออกทำคาร์บอนฟุตพริ้นต์ เพื่อมุ่งสู่การเป็นอุตสาหกรรมคาร์บอนต่ำ ส่งเสริมให้มีการประเมินปริมาณ

คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผู้ประกอบการทราบถึงปริมาณก๊าซเรือนกระจกและแหล่งปล่อยตลอดห่วงโซ่การผลิต และนำไปใช้ประกอบการวางแผนดำเนินงาน

2.6) การเพิ่มบทบาทประเทศไทยในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวข้องกับกรอบความตกลงและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ โดยศึกษารายละเอียดและสร้างความเข้าใจของพันธกรณี รวมทั้งติดตามสถานการณ์การเจรจาและท่าทีของประเทศต่างๆ ภายใต้ต้นุสัญญาข้อตกลงและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำท่าทีของประเทศเพื่อประกอบการประชุมเจรจา รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลผลการเจรจาที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษ

2.7) การควบคุมและลดมลพิษ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงในพื้นที่เมืองและอุตสาหกรรมร่วมกันทุกภาคส่วนในพื้นที่ ตั้งแต่ขั้นการวางแผนจนถึงการปฏิบัติเพื่อควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษให้มีการจัดการมลพิษให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม รวมทั้งดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันและไฟป่า เสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนแบบครบวงจร และการดูแลบำรุงรักษาและแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนเพื่อให้คุณภาพน้ำทิ้งเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด พัฒนาระบบการจัดการของเสียอันตราย ขยะอิเล็กทรอนิกส์ และขยะติดเชื้อ รวมทั้งส่งเสริมให้โรงงานมีการปรับปรุงกระบวนการผลิต มีการใช้วัตถุดิบและพลังงานให้มีประสิทธิภาพ ลดการเกิดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด

2.8) พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและส่งเสริมสิทธิชุมชนในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยจัดอบรมด้านการผลิตและการตลาดเพื่อพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนในเชิงธุรกิจ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนและการท่องเที่ยวเชิงสัตว์ป่า จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จัดทำกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ ฐานข้อมูลบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ฐานข้อมูลด้านผลกระทบและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งยกย่องพระราชบัญญัติมาตรการการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อมเพื่อผลักดันให้มีการจัดเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ ได้กำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียและค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียและค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน

2.5 ประเด็นการพัฒนาในระยะต่อไป

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พบว่า มีความก้าวหน้าในระดับหนึ่ง ในขณะที่จะต้องดำเนินการในส่วนที่ยังไม่มีความก้าวหน้ามากนัก อาทิ การจัดบริการทางสังคมที่มีคุณภาพและครอบคลุมคนไทยทุกคนอย่างเท่าเทียม การมีระบบบริหารจัดการที่ดี การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเด็นที่ควรให้ความสำคัญต่อไป ได้แก่

2.5.1 เร่งรัดการจัดบริการทางสังคมให้ครอบคลุมทั้งในระดับพื้นที่และกลุ่มคน และยกระดับคุณภาพบริการให้เกิดความเท่าเทียมกันมากขึ้น ควบคู่กับการสนับสนุนระบบสวัสดิการชุมชนให้มีความสามารถตอบสนองความต้องการในชุมชน รวมถึงเชื่อมโยงระบบสวัสดิการหลักโดยพัฒนาและบูรณาการระบบฐานข้อมูลด้านการคุ้มครองทางสังคมให้มีความครบถ้วน ทันสมัย

2.5.2 เสริมสร้างระบบบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ สามารถผลักดันนโยบายและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศให้เกิดผลสำเร็จ โดยเฉพาะการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงในส่วนราชการให้มีสมรรถนะและความพร้อมในการปฏิบัติงานภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงและพร้อมเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาครัฐ รวมทั้งการเตรียมกำลังคนผู้สืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงทดแทนผู้ที่เกษียณอายุราชการไว้ล่วงหน้า โดยมีกลไกการคัดกรองบุคลากรที่มีศักยภาพและมีแนวทางการพัฒนาบุคลากรที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้สืบทอดตำแหน่งอย่างเป็นระบบ

2.5.3 เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา โดยสร้างความเข้มแข็งทั้งในด้านวิชาการด้านทักษะและสมรรถนะด้านวิชาชีพควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาระบบการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา พัฒนาทักษะและเติมความเข้มแข็งเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ รวมทั้งพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน และภาษาของประเทศคู่ค้า เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

2.5.4 ขับเคลื่อนมาตรการสร้างเสริมสุขภาพอย่างบูรณาการและเป็นเอกภาพบนแนวคิดสุขภาพพอเพียง โดยบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของภาคีเครือข่าย ได้แก่ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อนแนวทาง/มาตรการในแผนยุทธศาสตร์สุขภาพวิถีชีวิตไทย พ.ศ. 2554 – 2563 ซึ่งเป็นการปฏิรูประบบสุขภาพที่เน้นการส่งเสริมสุขภาพ โดยการจัดให้มีมาตรการสร้างเสริมสุขภาพอย่างบูรณาการบนแนวคิดสุขภาพพอเพียง เพื่อนำไปสู่การปรับพฤติกรรมสุขภาพตามหลัก 3 อ. (อาหาร/ ออกกำลังกาย/ อารมณ์) 2 ส. (ไม่สูบบุหรี่/ ไม่ดื่มสุรา) และมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการป่วย ตาย และผลกระทบจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

2.5.5 พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุนะยะยาวในชุมชน โดยการบูรณาการความร่วมมือของสถานพยาบาล สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และครอบครัว ในลักษณะรูปแบบบริการที่มีเครือข่ายในการดูแลอย่างต่อเนื่องทั้งบริการทางด้านสุขภาพ บริการด้านสังคม และการสร้างหลักประกันคุณภาพชีวิต ที่เหมาะสมกับภาวะพึ่งพิงของผู้สูงอายุ

2.5.6 สร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคเกษตร พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับการผลิตและสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่สามารถรับมือกับปัญหาการขาดแคลนกำลังแรงงานภาคเกษตรในอนาคต ยกระดับคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ต่อเนื่อง พัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต รวมถึงการพัฒนาพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพบนฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.5.7 ขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยให้สามารถรองรับการเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง โดยขับเคลื่อนนโยบายการค้าระหว่างประเทศและส่งเสริมการลงทุนให้เป็นไปในทิศทางขยายตัวทางเศรษฐกิจของต่างประเทศและเศรษฐกิจในประเทศ เร่งเสริมสร้าง

ขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการ ดำเนินการพัฒนาและสนับสนุนอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ แรงขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรให้มีความต่อเนื่อง และส่งเสริมการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน

2.5.8 เร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนที่มีพลังในการขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนและไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ด้วยการกระตุ้นการลงทุนวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะภาคเอกชนให้เพิ่มมากขึ้น การเร่งผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และนักวิจัยให้มีปริมาณและคุณภาพตรงกับความต้องการและทิศทางการพัฒนาประเทศ

2.5.9 เร่งจัดจุดอ่อนเสริมสร้างจุดแข็งเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเร่งปฏิรูปกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ทางเศรษฐกิจ เพิ่มปริมาณและปรับปรุงคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และขับเคลื่อนสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ผลิตและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเชื่อมโยงแหล่งพลังงานกับประเทศในอาเซียน

2.5.10 รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้อัตราการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตและแข่งขันได้ โดยบริหารจัดการทางด้านการคลังและงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากในระยะปานกลางรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจมีความต้องการใช้เงินลงทุนจำนวนมาก โดยเฉพาะในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมทั้งเร่งระดมเงินออมในประเทศเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินโครงการ เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการคลังของประเทศ โดยเฉพาะเงินออมในภาคครัวเรือนที่มีแนวโน้มชะลอตัวอย่างรวดเร็ว

2.5.11 การบูรณาการพัฒนาลดต้นทุนที่เศรษฐกิจของไทยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ต้องมีหน่วยงานที่บูรณาการและติดตามผลการดำเนินการในกรอบของระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เช่น ไทยมีกระทรวงมหาดไทยร่วมกับ สศช. บูรณาการและติดตามแผนงานที่เสนอโดยกรอบมุขมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัด (Chief Minister and Governors' Forum: CMGF) ในกรอบแผนงาน IMT-GT ซึ่งการขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือเพื่อให้เกิดช่องว่างจากการพัฒนาจะต้องดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา (Inclusive Growth) อย่างไรก็ตามจะต้องเร่งเสริมสร้างบทบาทของภาคเอกชน ทั้งในรูปของสภาธุรกิจ ร่วมกับองค์กรการบริหารระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของภาคการพัฒนาในระดับพื้นที่และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.5.12 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย โดยปรับทิศทางการยุทธศาสตร์ให้เน้นความเชื่อมโยงเส้นทางไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคมากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายบริการและเส้นทางการค้า (Trade Lane) ให้ครอบคลุมไปสู่กลุ่มประเทศคู่ค้าใหม่ นอกเหนือจากตลาดอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแอฟริกาใต้ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการกระจายตัวของตลาดการค้าใหม่ของไทย

2.5.13 การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกๆ ระดับ ควรมุ่งพัฒนาทักษะที่มีความจำเป็นไม่เฉพาะเป็นองค์ความรู้ต่างๆ ที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น ทักษะภาษาอังกฤษ/เพื่อนบ้าน ชาวสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สามารถนำมาปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการ

ผลิต และอุตสาหกรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน พัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เป็นมาตรฐานสากล รวมทั้งกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากลให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ

2.5.14 ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศและเป็นแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการปลูกป่าชายเลนเพื่อบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการกัดเซาะชายฝั่ง การบริหารจัดการที่ดินทั้งระบบและกระจายการถือครองที่ดินให้เกิดความเป็นธรรม และเร่งลงทุนเพื่อวางระบบบริหารจัดการน้ำและสร้างอนาคตประเทศ ภายใต้โครงการระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหาอุทกภัย

2.5.15 การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม ภาคขนส่ง ภาคครัวเรือนและชุมชน สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพเมืองอุตสาหกรรมนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรูปแบบต่างๆ ลดและควบคุมมลพิษ ทั้งมลพิษทางอากาศ ขยะและน้ำเสีย และของเสียอันตราย โดยเร่งผลักดันมาตรการการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีการจัดเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย

2.5.16 สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเตรียมแผนรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

---

www.nesdb.go.th

962 ถนนพหลโยธิน เขตป้อมปราบฯ กทม. 10100

โทรศัพท์ 02-282-4841

โทรสาร 02-281-9705